

Železarji o poslovanju

Dne 22. junija je v Kropi imel svojo redno sejo delavski svet Slovenskih železarn. Poleg obravnave in odobravanja konkretnih razvojnih projektov je bila osrednja točka dnevnega reda izvrševanje gospodarskega načrta in razčlenitev ekonomskega položaja DO SZ v letošnjem letu. Na podlagi pismenega gradiva in predvsem široke razprave tako na seji upravnega kot delavskega sveta SZ je bilo ugotovljeno, da reproductivna sposobnost delovnih organizacij in celotne sestavljene organizacije združenega dela slabi.

Po relativno ugodnem letu 1975, ko sta se skupni dohodek in dohodek sozda SZ povzpela na 8,3 milijarde oziroma 1,9 milijarde din in s tem na prvo mesto med proizvodnimi organizacijami združenega dela v SR Sloveniji, je v letu 1976 v poslovanju nastala stagnacija. Proizvodnja jekla je padla za 2%, fizični obseg blagovne proizvodnje pa celo za 4%. Skladno s tem sta padla tudi fakturirana realizacija, in sicer za 4% in celoten dohodek na 8,16 milijarde din ali za 1%.

V nasprotni smeri pa so se gibalni proizvodni stroški in druga poraba. Kljub zmanjšani proizvodnji so se materialni stroški povečali za 2%, zakonske in pogodbene obveznosti za 32 oziroma 23%, masa sredstev za osebne dohodke, ki je kljub zaostajanju rasti poprečnih OD za republiško stopnjo, pa je porasla za 23%.

Razumljivo je, da se je rezultat takega gibanja odrazil na ostanku sredstev za poslovne sklade. Bruto akumulacija, to je seštevek amortizacije in ostanka čistega dohodka, je padla na 820 milijonov din ali za 8%, kar realno pomeni znižanje reproductivne sposobnosti za blizu 20%.

Ob tem ko nekateri na Slovenskem zadnje čase železarne Jesenice, Ravne in Štore obravnavajo kot vzrok za ekonomske probleme v kovinski in elektro industriji, je zanimivo, da je v sozdu Slovenske železarne v železarnah bruto akumulacija padla za 11%, v predelovalnih DO pa porasla za 21%.

Tudi med železarnami je razlika v gibanju reproductivne sposobnosti. Bruto akumulacija je največ padla v Železarni Jesenice, kjer izdelki črne metalurgije predstavljajo 90% realizacije, in sicer za 24%, v Železarni Ravne, kjer je predelava najbolj razvita, pa se je celo za 17% povečala. Iz tega lahko sklepamo, da inflacija bolj ogroža razvoj železarstva.

V prvem četrtletju letošnjega leta se kljub oživljenemu gospodarstvu položaj železarstva ni popravil. Po inerciji so se neugodna gibanja proizvodnje v drugem polletju lani nadaljevala tudi prve tri mesece letošnjega leta. Primerjava proti istemu obdobju lani, ko je bila proizvodnja še visoka, kaže celo nazadovanje, in sicer v surovem jeklu za 2%, v blagovni proizvodnji pa za 3%.

Materialni stroški so se ob nižji proizvodnji povečali za 13%, zakonske obveznosti za 74% in pogodbene obveznosti za 26%. Tudi bruto osebni dohodki so se dvignili, in sicer za 15%. Če iz teh podatkov se vidi, da se inflacija stroškov nadaljuje in da se na področju delitve še vedno nahajamo v gibanju, ki znižuje reproductivno sposobnost gospodarstva. To je tudi letos najbolj izraženo v železarnah, zlasti v Železarni Jesenice. Tudi večji del proizvodnih stroškov v železarnah je izven vpliva zaposlenih delavcev. Kot primer navajamo ceno na enoto železa v rudi, ki je iz domačih virov za 35% dražja od uvožene. Za zakonske in pogodbene obveznosti so morale samo železarne Jesenice, Ravne in Štore v prvem četrtletju oddvojiti 129 milijonov din ali 58% več kot lani, celoten sozid pa 151 milijonov din ali 45% več kot v istem obdobju lani. Razumljivo je, da v takem gibanju stroškov in dajatev ni možno zadržati upadanja reproductivne sposobnosti. Nerealna je zato zahteva nekaterih po znižanju cen jekla.

Statistika je ugotovila, da so se v Sloveniji cene na drobno lanske leto povečale za 9,5%, letos pa smo v prvih petih mesecih že presegli za celo leto dovoljeno raven.

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor:
Alojz Janežič, Marjan Kolar,
Franciška Korošec,
Ivanka Prislan, Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk
Maribor

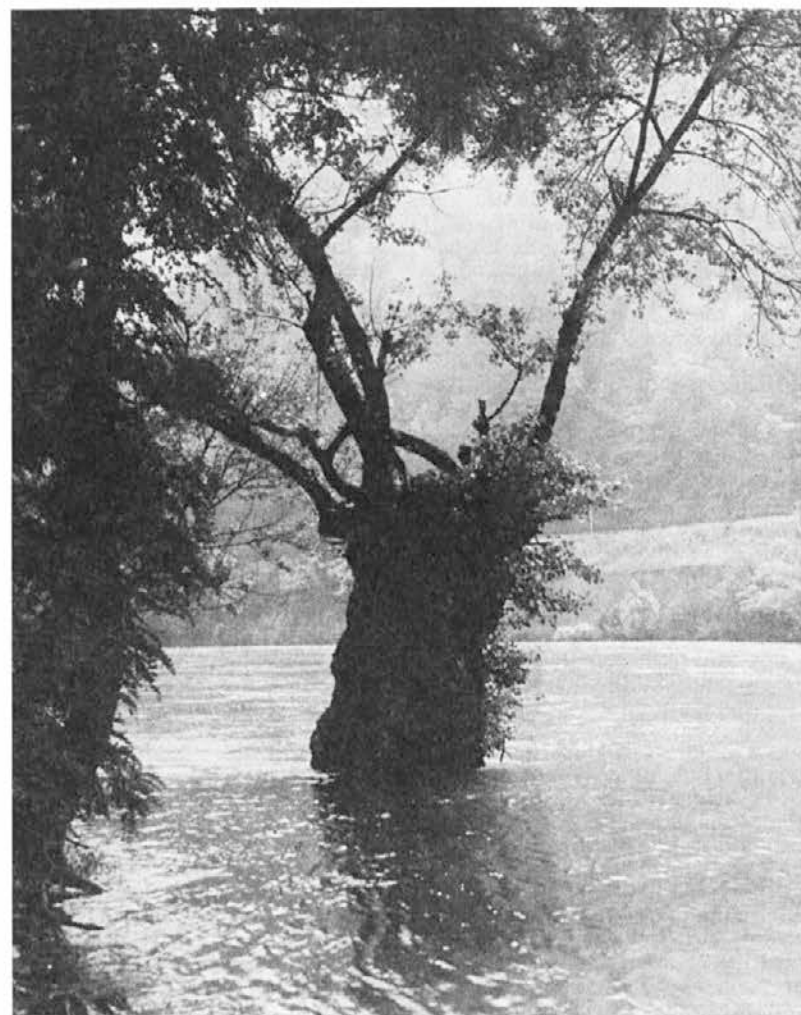
Glasiło je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Železarne v tem letošnjem inflacijskem gibanju, ki presega planska predvidevanja, niso dale svojega prispevka, ne bodo pa brez posledic mogle ostati v ozadju. Običajno se vsako povišanje cen izdelkov kovinske industrije utemeljuje s povišanjem cen črne metalurgije. Zadnja povišanja cen avtomobilov nimajo tega argumenta, saj se cene jekla že eno leto niso menjale. Kljub temu da ta povišanja nimajo zveze z gibanjem cene jekla, je zanimiv prikaz vpliva cene jekla na proizvodne stroške v kovinsko in elektro industriji na zahodu. Če se cene jekla povečajo za 10%, se dvignejo proizvodni stroški pri jeklenih konstrukcijah za 2,7%, ladjedelništvu za 2,2%, avtomobilski proizvodnji za 1,2%, strojegradnji za 1% in elektro industriji za 0,5%. Logično in tudi skladno z dohodkovnimi odnosi bi bilo, da bi pri poviševanju cen v kovinski in elektro industriji tudi železarne bile udeležene v povečanem skupnem prihodku. Pri od-

rejanju prihodka železarn pa ni možno dumpinške uvozne cene jemati kot osnovo obračuna, če enakega načela ne upoštevamo pri oblikovanju vseh notranjih cen.

Slovenske železarne imajo pri doslednem izvrševanju sprejetih obveznosti do porabnikov tako v kvantiteti, kakovosti in zlasti v rokkih dobav svoj greh, ki pa ni nad slovenskim povprečjem. Vsi vemo, kakšna je razlika predvsem v funkcionalnosti med domačo in uvoženo investicijsko opremo, pralnimi stroji, avtomobili in drugimi izdelki, za kar pa ni možno krivde iskati le v domačem jeklu. Delavski svet je sklenil, da bodo delovne organizacije Slovenskih železarn z notranjimi ukrepi zaostrile tehnološko ter delovno disciplino za dosledno izvrševanje sprejetih obveznosti do notranjih in zunanjih porabnikov, da bi tako dodatno prispevali h konkurenčni sposobnosti jugoslovanske kovinske in elektro industrije.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Globoke korenine

IZ VSEBINE

- Proizvodnja slovenskih železarn v juniju in I. polletju 1977
- Delo skupnih organov upravljanja
- Kako izpolnjujemo gospodarski načrt
- Sporazum o temeljnih načrtih poslovnih skupnosti za jeklo
- Predstavljamo DO »Kovinarstvo« Ljubno
- Novi poslovni organi
- Mnenja delavcev: Kako dosežemo plane
- Mladinci z udarniško značko
- Kakšno slovenščino pišemo
- S knjižne police
- Rekreacija in šport
- Gibanje zaposlenih v tovarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

Delavski svet Slovenskih železarn je dalje ugotovil, da so za reševanje poslovne problematike in uspešno medsebojno sodelovanje najbolj učinkoviti neposredni stiki in dogovarjanje, ne pa premalo argumentirane razprave v javnosti.

Največ grenkih besedi od posameznih predelovalcev je bilo izrečenih na račun nove hladne valjarne na Jesenicah. Kdor pozna zahteven in zapleten tehnološki postopek od proizvodnje surovega jekla do hladno valjane legirane pločevine, mu mora biti jasno, da poizkusne proizvodnje ni možno prek noči izpeljati. Nova hladna valjarna Železarneskega na Beli je v obratovanju šele pol leta, pa vendar je že dosegla raven polovice načrtovane proizvodnje. Pri tem pa je treba upoštevati, da mora ta železarna osvajati zahtevno proizvodnjo elektro in nerjavne pločevine. V naslednjem letu 1978 je predvideno, da bo ta tozid dosegel planirano raven proizvodnje 115.000 ton. To pa seveda ne pomeni, da bodo s tem porabniki v SR Sloveniji oskrbovani s

celotnimi potrebami hladno valjane pločevine, saj je proizvodni program nove valjarne specializiran in je naravnost na celotno jugoslovansko tržišče.

Podpis samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje in razvoja poslovnih skupnosti izdelave in predelave jekla 23. junija 1977 naj bi pomenil kvaliteten preobrat pri usklajevanju proizvodnje in predelave jekla na Slovenskem in s tem pri medsebojnih odnosih ter pri vzpodbujanju uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Praksa iz preteklosti je pokazala, da se plodno sodelovanje najlažje razvija na skupnih poslih za domače in inozemske kupce. Razvoj dohodkovnih odnosov, ki jih sporazum zahteva, bo velika vzpodbuda pri združevanju interesov in prizadevanju za doseganje skupnih poslovnih ciljev.

Delavci slovenskega železarstva se zavedajo, da le s porabniki tvorijo celoto, zato bodo s prizadevanjem v proizvodnji bogati preteklosti dodali tudi trdno prihodnost.

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V JUNIJU IN V PRVEM POLLETJU 1977

Slovenske železarne so v letošnjem juniju izdelale doslej najvišjo mesečno količino proizvodov za prodajo in presegle mesečni načrt blagovne proizvodnje za 3 %. Če bi v vseh nadaljnjih mesecih letošnjega leta dosegli povprečno enako količino blagovne proizvodnje, bi lahko do konca leta še dosegli v letnem gospodarskem načrtu načrtovano proizvodnjo. V prvem polletju dosežena blagovna proizvodnja je za okoli 8.800 ton višja od proizvodnje v enakem obdobju lanskega leta, vendar znaša zaostanek za zbirnim načrtom okoli 10.000 ton. Junjski dosežek je v proizvodnji jekla manj ugoden, saj je bil načrt povprečne mesečne proizvodnje realiziran samo 95 %. Doslej v šestih mesecih proizvedena količina surovega jekla je za okoli 1100 ton večja, kot je bila v prvem polletju 1976. leta. Zaostanek za zbirnim načrtom znaša nekaj več kot 9500 ton.

Letos so v prvem polletju železarne dosegle 19 % višjo vrednost prodaje kot v enakem obdobju lani. Doslej pa ni bila v nobenem mesecu letošnjega leta dosežena načrtovana vrednost prodaje in znaša zaostanek za zbirnim načrtom 10 %. Zanimivo je, da so proizvodni rezultati predelovalcev žice v polletju celo malo slabši od železarskih, letošnja vrednost prodaje je pa pri predelovalcih celo 28 % nad doseženo vrednostjo v lanskem prvem polletju in tudi v izvrševanju polletnega načrta zaostajajo le 3 %. Podrobnejši podatki o delovnih uspehih in izvrševanju polletnega načrta so naslednji:

Slaba kvaliteta vsipa na jeseniških plavžih in nepredvideni zastoji pri štorski elektroredukcijski peči so navedeni kot vzrok za ponoven zaostanek v izvrševanju mesečnega načrta proizvodnje surovega železa. Na Jesenicah je bilo doseženo le 82 % povpreč-

nega mesečnega plana proizvodnje, v Štorah pa 90 %. Skupna načrtovana količina je bila dosežena 83 %, kar je nižalo zbirni rezultat, ki je bil po petih mesecih še 94 % izvršitev, na 92 % v polletju.

Proizvodnja jekla je bila v juniju skoraj za 1000 ton višja kot v maju, vendar 5 % pod povprečnim mesečnim planom. V vseh treh jeklarnah so izdelali malo več jekla kot v preteklem mesecu, vendar tako, da sta jeklarni na Ravnah in v Štorah preokračili mesečni načrt, na Jesenicah je pa zaostanek okoli 12 %. Polletni rezultat jeseniške jeklarne je tudi 3 % nižji od proizvodnje, dosežene v prvem polletju lani, oziroma pomeni 6 % zaostanka za zbirnim načrtom. Zbirni načrt izvršujeta: jeklarna železarneske Ravnice 102 % in jeklarna železarneske Štore 108 %. Skupna izvršitev proizvodnje surovega jekla je za Slovenske železarne 98 %. Slab rezultat v elektro jeklarni železarneske Jesenice je v mesecu juniju posledica zastoja zaradi redukcije električne energije, ki je nastopila zaradi remontnih del na hidrocentrali Moste.

Dosežena blagovna proizvodnja iz meseca junija je s 103 % izvršitev plana popravila tudi zbirni podatek izvrševanja na 97 %. V železarni Jesenice znaša izvršitev povprečnega mesečnega plana 98 %, v železarni Ravne 116 % in v železarni Štore 105 %. V izvrševanju zbirnega načrta so dosegli na Jesenicah 92 %, na Ravnah 106 % in v Štorah 103 % proizvodnje za prodajo. Proizvedena roba odhaja iz skladišč in je odprema po šestih mesecih okoli 3000 ton višja kot proizvodnja.

Po posameznih vrstah proizvodov je v polletju izvrševanje načrta proizvodnje za prodajo naslednje:

Surovega železa so prodali 5 % več, kot znaša polletni načrt.

Toplo valjanega jekla je bilo izdelanega 4 % nad načrtovano količino. Nekaj večji zaostanek je pri valjani žici na Jesenicah, kjer so imeli težave zaradi rekonstrukcije v žični valjarni in je izvršenih le 80 % načrtovane prodaje. Izvršitev 89 % prodaje srednje in tanke pločevine je posledica stanja naročil. Tudi proizvodnja vlečnega, brušenega in luščenega jekla je ob polletju v vseh treh železarnah pod nivojem polletnega plana, kar je tudi odraz stanja naročil in v manjši meri asortimenta proizvodnje. Pri vlečeni žici znaša polletna izvršitev v železarni Jesenice 94 % in v železarni Ravne 43 %. Osnovni vzrok zaostanka je v problematiki zagotovitve vložka.

Izvršitev blagovne proizvodnje hladno valjanih trakov in pločevine znaša po šestih mesecih 65 %, vzrok je v uvajanju novega obrata in v pomanjkanju vložka.

Pri jeklolitini so na Jesenicah izdelali do polletja trikrat več, kot znaša načrt, na Ravnah pa le 83 %, kar je pa predvsem posledica drobnega asortimenta in pomanjkanja naročil za težje odlitke.

Pri sivi litini je zbirna izvršitev 104 %, pri tem sta navadna siva litina in metalurška litina nad načrtovano količino, nodularna litina na nivoju plana in nodularna konti litina 15 % pod načrtovano količino.

Med proizvodi finalizacije so izvršili polletni proizvodni načrt samo pri konfekcioniranih izdelkih v železarni Jesenice, in to 103 %, pri vseh drugih izdelkih so pa zaostanki, predvsem zaradi pomanjkanja naročil. Polletna zaostanka, ki izstopata, sta pri rezinlem orodju, kjer je izvršitev 77 %, in pri vzmeteh z izvršitvijo 81 % v železarni Ravne.

Pri predelovalcih žice junija ne moremo prišteti med najuspešnejše. Edino v Tovilu so visoko presegle mesečni plan z 18 % in je tudi polletna izvršitev 114 %. V Plamenu so mesečni plan dosegli 96 % in polletnega 99 %, v Verigi mesečni plan 73 % in polletnega 92 % ter v Žični mesečni plan 89 % in polletni 86 %. Slab rezultat v Verigi, za katerega navajajo kot vzrok slabo oskrbo z vložkom, potegne za seboj tudi poslabšanje polletnega dosežka.

Blagovna proizvodnja je bila realizirana v juniju skupno za Slovenske železarne 102 %, polletni načrt pa 97 %, kar je pa količinsko 3 % več kot v enakem obdobju lanskega leta.

Izvoz je bil v juniju nad povprečjem izvrševanja v prvem polletju, vendar še vedno izdatno pod planom. Razveseljivo je to, da je vrednostna izvršitev okoli

8 do 10 % nad količinsko, kar pomeni, da je povprečna vrednost izdelkov, katere izvažamo, nad planiranim povprečjem. Letošnji izvoz je v polletju po vrednosti 9 % nižji, kot je bil v enakem obdobju lani. Za zbirnim planom zaostajajo v železarnah 28 %, predelovalci pa 27 %.

Povprečno mesečno načrtovano vrednost prodaje so dosegli: v železarni Jesenice 95 %, v železarni Ravne 107 % in v železarni Štore 76 % oziroma skupno v železarnah 94 %. Pretekli mesec so vse delovne organizacije predelovalcev žice presegle povprečno načrtovane vrednosti prodaje, in to: Plamen za 15 %, Tovil še posebno izdatno, kar za 40 %, Veriga 14 % in Žična 2 %. Predelovalci so izvršili mesečni načrt 114 % in Slovenske železarne skupno 96 %.

Polletni načrt vrednosti prodaje je bil dosežen: v železarni Jesenice 88 %, v železarni Ravne 100 %, v železarni Štore 80 % in skupno v železarnah 90 %.

Predelovalci so dosegli po šestih mesecih 98 % vrednosti načrtovane prodaje, posamezno pa: Plamen 109 %, Tovil 143 %, Veriga 85 % in Žična 96 %, Slovenske železarne skupno pa 90 %, kar je 20 % več kot v prvih šestih mesecih lani.

Pri pregledu realizacije medsebojnih dobav lahko samo ugotovimo, da je navedba iz problematike Verige, da je osnovni vzrok za slabe proizvodne rezultate v slabi oskrbi z vložkom, kar blizu resnice. Železarna Jesenice jim je od specifičnih količin do polletja dobavila 38 %, Železarna Ravne 53 % in Železarna Štore 29 %.

Pravo sliko o izvrševanju gospodarskega načrta za polletje nam bodo dala šele polletna poslovna poročila. Dosedanji proizvodni rezultati in pa realizirana vrednost prodaje pa ne obetajo nič dobrega. Med železarnami imajo boljše rezultate v železarni Ravne, med predelovalci so pa podatki Plamena solidni, izrazito pa izstopa s posebnimi uspehi Tovil.

Do konca leta se da še marsikaj nadoknaditi in popraviti. Razumljivo se pa zaostankov, ki pomenijo celomesečno realizacijo, ne da več v celoti nadomestiti. Nerealno bi bilo tudi pričakovati, da bodo rezultati v drugem polletju trajno, v vseh šestih mesecih toliko višji in nad mesečno načrtovanim povprečjem tam, kjer nismo niti v enem mesecu dosegli plana. V prihodnjih mesecih bomo redno spremljali stanje in možnosti realizacije gospodarskega načrta in upajmo, da se bo stanje popravljalo.

Milan Marolt, dipl. inž.

KAKO DOSEGAMO GOSPODARSKI NAČRT

Polovica leta je dovolj dolgo obdobje, da lahko realno ocenimo, kako izpolnjujemo sprejete planske obveznosti. Primerjava načrta z dejanskimi dosežki kaže, da je bil v prvem polletju obseg proizvodnje v celotni delovni organizaciji takšen, kot je bil planiran, struktura pa je bila spremenjena. Pri prodanih izdelkih

je bila stopnja finalizacije manjša, zato je bila odpremljena kupcem večja količina izdelkov, kot je za 6 mesecev predvideval načrt (za 5,7 % več), njihova vrednost pa je bila enaka planirani (za 0,3 % manjša).

Informacije o izdelanih in prodanih količinah so ugodne, slabši pa so finančni učinki. Spreme-

njena struktura prodanih izdelkov ne pokriva v vseh TOZD stroškov, ki jih povečujejo višje cene posameznih surovin. Ker v času priprave tega sestavka še niso bile izdelane bilance, ne moremo poročati o rezultatih TOZD, podatki za prvih pet mesecev pa kažejo, da so pod pričakovanimi. Zato bi bil optimizem pri oceni

proizvodnih rezultatov preuranjen.

V pregledu proizvodnih dosežkov so prikazani podatki za prvo polletje in za mesec junij. V tem mesecu je bila presežena planirana proizvodnja za 4,1 %, odprema za 16 %, realizacija pa za 7,1 %. Izdelali in prodali smo več kot v preteklih mesecih.

Proizvodnja v TOZD	% doseganja mesečnega načrta		% doseganja kumulativnega načrta	
	skupne proizvod.	eksterne realizac.	skupne proizvod.	eksterne realizac.
jeklarna	106,0	—	102,5	—
jekloliivarna	72,3	97,1	76,9	90,9
valjarna	107,1	120,6	101,3	112,1
kovačnica	93,9	122,9	98,1	113,3
jeklovlek	74,6	83,9	79,5	81,3
stroji in deli	107,8	101,0	92,0	89,1
industrijski noži	32,5	62,0	83,4	67,5
pnevmatični stroji	87,5	114,0	90,7	104,5
vzmetarna	81,9	87,4	81,5	81,4
rezalno orodje	113,6	111,9	97,7	111,4
Skupaj delovna organizacija	104,2	107,1	100,2	99,7

Polletni načrt skupne proizvodnje sta dosegla le TOZD jeklarna in valjarna, zelo pa sta se mu približala TOZD kovačnica in rezalno orodje. Ostali TOZD zastajajo za planiranimi količinami za 8 do 23 %. Načrtovano vrednost prodanih izdelkov pa so presegli TOZD valjarna, kovačnica, pnevmatični stroji in rezalno orodje.

Cepprav je valjarna presegla načrt proizvodnje in prodaje, prvega polletja ne bo zaključila tudi z ustreznim poslovnim rezultatom. Ta TOZD najbolj občuti podražitev surovin, predvsem ferolegur. Ker se cene valjanim izdelkom od lanskega polletja niso

spremenile, višje cene surovin, el. energije in drugo zmanjšujejo akumulativno sposobnost valjarne. Manjše povpraševanje po valjanih izdelkih v preteklem obdobju je vplivalo na izbor prodanih izdelkov, ki je bil za valjarno neugoden, in to še dodatno zmanjšuje njen dohodek.

V drugem polletju bomo rezultat lahko izboljšali le s spremenjeno strukturo izdelkov, ki jo lahko dosežemo z večjo proizvodnjo v TOZD mehanske obdelave (vzmeti, noži) in izborom takih izdelkov, ki ustrezajo našim proizvodnim kapacitetam.

I. Ž.

Delo skupnih organov upravljanja

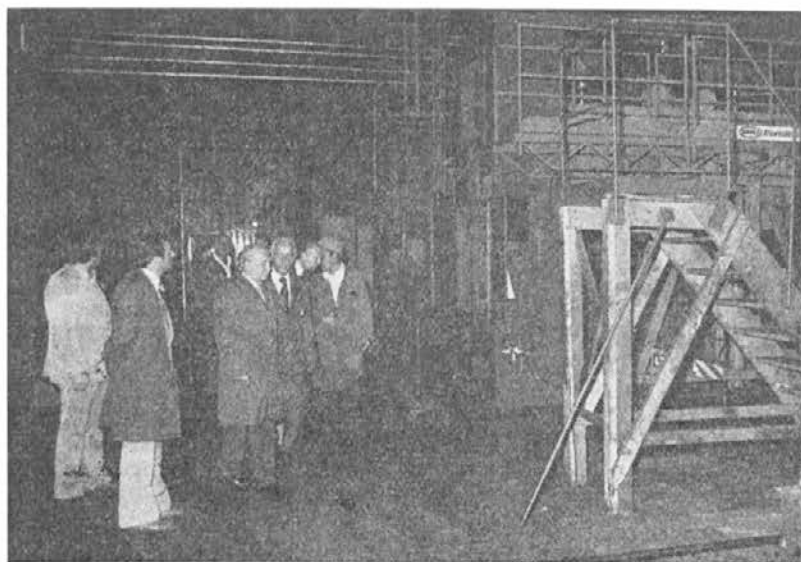
V času od zadnjega poročanja se je na 3. seji sestal delavski svet Železarn Ravne, odbor za kadrovske splošne zadeve je imel dve seji, odbor za gospodarjenje eno in odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve eno sejo.

Delavski svet železarn je na 3. seji 30. junija najprej pregledal izvrševanje sklepov, sprejetih na predhodni seji. Ugotavljal je, da so v glavnem izvršeni ali pa so v postopku izvrševanja. Med drugim je bil ponovno govor o še vedno aktualnem vprašanju stimulacije članov samoupravnih organov, ko prihajajo na seje izven delovnega časa. V prejšnji mandadni dobi so imeli nekateri delavski sveti malice, postavljalo se je vprašanje sejnine, kot jo imajo skupščine SIS ipd. Osnovni problem kakršnekoli oblike stimulacije, kolikor je ta sploh potrebna, je v tem, da lahko za te namene uporabljamo samo strogo namensko sredstva sklada skupne porabe. Ta sredstva pa so letos tako minimalna, da si z njimi ne moremo dosti pomagati. Dokler ne bo možno za te namene bremeniti materialnih stroškov, je rešitev vprašljiva. Verjetno bi bilo v do-

ločenih primerih, ko je delavec zaradi seje dalj časa odsoten, še najbolj primerno dodeliti zmanjšano dnevno. Sicer pa, kot že rečeno, problema ne bi smeli preveč napihovati. Ugotovljeno je namreč, da v mnogih delovnih organizacijah, tudi v Slovenskih železarnah, tega problema praktično ni in da stopnja udeležbe na sejah temelji predvsem na zavesti in odgovornosti delegatov.

Delavski svet je na tej seji obravnaval rezultate poslovanja za obdobje januar — maj 1977. Glede na to, da je bila izvedena nova samoupravna organiziranost in da s tem v zvezi nastopajo precejšnji problemi pri evidenci podatkov za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti, strokovne službe niso uspeli ugotoviti tudi finančnih kazalcev, ampak so bili na razpolago samo rezultati po količinski dosegli realizacije, polletna bilanca pa bo narejena in predložena v obravnavo zborom delavcev ter samoupravnim organom šele v avgustu.

Delavski svet je v razpravi ugotavljal, da so rezultati poslovanja v nekaterih temeljnih organizacijah zaskrbljujoči. Vse kaže, da bosta ob polletju valjarna in

Pri ogledu železarn

OBISK PRESEDNIKA RK SZDL

Železarno Ravne sta 28. junija 1977 obiskala predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič in član predsedstva SRS Tone Bole.

V železarni so bili ob tem vodeni krajši razgovori o proizvodnji in konceptih razvoja SOZD Slovenskih železarn in o sodelovanju slovenskih železarn, zlasti pa še železarn Ravne, s kovinsko predelovalno industrijo. Poudarek je bil na iskanju novih in boljše izkoriščanju obstoječih možnosti sodelovanja, o povezavah, zlasti v vertikalnem smislu, in o bolj živahnem odpiranju železarn navzven tudi na manj razvita področja.

Pri razgovorih so sodelovali nekateri vodilni delavci železarn ter predstavniki samouprave in družbenopolitičnih organizacij ter glavni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik. Gostje so si še ogledali večino temeljnih organizacij, pri čemer so z zadovoljstvom ugotavljali in pohvalili velik tehnično tehnološki razvoj železarn, prav tako pa tudi dosežke na področju samoupravne organiziranosti, s katerimi so se tudi podrobno seznanili.

j. d.

jeklovlek ter mogoče še katera temeljna organizacija v izgubi. Ugotovljeno je bilo, da sicer imamo zagotovljena naročila za večino TOZD, da pa za nekatere TOZD ta naročila niso primerna in da zato še zmeraj delamo in prodajamo premalo visoko kvaliteten jekel. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je v nekaterih TOZD prevelik izmeček in preveč nedokončane proizvodnje, da odpremljamo preklasificirana jekla z oznako slabše kvalitete, kot bi po planu morala biti, da so še zmeraj precejšnji problemi v zvezi s tehnološko in drugo nedisciplino, problemi pri pripravi vložka in podobno.

Delavski svet je po obravnavi rezultatov poslovanja v prvih šestih mesecih leta 1977 menil, da

morajo poslovodni organi delovne organizacije in pristojni organi TOZD ter delovnih skupnosti takoj pristopiti k izdelavi primernih ukrepov za saniranje stanja, da ne smemo čakati na rezultate polletne bilance in da morajo rezultate poslovanja z vso odgovornostjo obravnavati tudi samoupravni organi TOZD. Posebno odgovornost za izvedbo ukrepov za izboljšanje gospodarjenja imajo novo izvoljeni ravnatelji TOZD in člani poslovodnega sveta delovne organizacije.

Delavski svet je na tej seji tudi potrdil investicijski program modernizacije jeklarne, ki je bil že predhodno predmet obravnave na delavskem svetnem prejšnje TOZD metalurške proizvodnje, ki je 6. decembra 1976 sprejel okvirni projekt. Ker gre za velike naložbe prek 81 milijard S din, so delegati na delavskem svetu menili, da mora biti financiranje tega projekta predmet obravnave na širšem nivoju, na vseh TOZD, saj gre za velika združena sredstva z določenim rizikom. Potem ko je delavski svet sprejel sklep o potrditvi izvedbe tega projekta, je sprejel tudi dopolnilo, da je potrebno s posebnim samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev urediti odnose med TOZD na področju skupnih vlaganj. Prav tako je bilo sklenjeno, da mora strokovna služba TOZD raziskave in razvoj po letnih dopustih pripraviti predavanje za člane samoupravnih organov in za strokovne delavce, na katerem se bodo s projektom modernizacije jeklarne podrobno seznanili. Od izvedbe tega projekta pričakujemo predvsem zmanjšanje plinov, sicer pa večjo čistost jekla, s čimer bo na eni strani manjši rizik za slabo kakovost pri kasnejši predelavi jekla in odpravljeno dodatno žarjenje v kovačnici. Pri nerjavnih jeklih bo možno doseči izredno nizke ogljike, izmeček bi se znižal od sedanjih 2 odst. na približno 1,2 odst., izplen bi se v poprečju poboljšal za 2 odst., celotna produktivnost na zaposlenega na mesec bi se povečala od 55 na 70 t ali za 27 odst., skrajšanje koristnega časa na šaržo se giblje okoli 25 odst., s čimer se poveča tudi število žarž ene peči. Računa se s povečanjem proizvodnje na posameznih pečeh od 25 do 42 odst., največ na 5-tonski elektro peči. Predvideva se bistveni premik v (Nadaljevanje na 4. strani)

Breza

(Nadaljevanje s 3. strani)

kvalitetnem asortimentu, s tem da se poveča proizvodnja plemenitih jekel za 6 odst. na račun ostalih kvalitet. Nova naprava za pretaljevanje pod žilindro bo omogočila možnost izdelovanja ingotov od 100 do 1000 mm s težo do 20 ali celo 30 ton in bi proizvodnja jekla tako narasla na 4300 t. Specifična poraba energije bi se v celoti znižala, s tem da bi znižanje pri porabi elektro energije znašalo predvidoma 5,5 %. Pomembno je tudi, da bi kljub povečani proizvodnji od sedanjih 195.000 na 255.000 t dodatno zaposlili samo 13 novih delavcev. Pri tem je pomemben kvalifikacijski premik ustreznega kadra. Potrebno je znižati število nekvalificiranih delavcev in povečati število ustrezno visoko kvalificiranih. Te kadre bo treba dodatno izobraževati po posebnem izobraževalnem programu, ker gre za naprave s precejšnjo stopnjo avtomatizacije in mehanizacije, le-te ne morejo biti prepuščene nekvalificiranim delavcem. Pri tem projektu gre precejšnja pozornost tudi varstvu delovnega okolja. Odpravljena bodo najtežja dela pri peči in v livni jami. Delovno okolje bo čisto, med napravami za varstvo zunanjega okolja je treba omeniti odpravevalne naprave za jeklarstvo I, ki bo odpravevala vse tri elektro peči. Ravno ta del pa predstavlja zelo velik delež v celotni investiciji oziroma predstavlja do 10 odst. celotne investicije. Uvedba nove EPŽ naprave pa pomeni predvsem zmanjšanje deficitarnosti izdelkov na domačem trgu, predvsem hladne valje za večje površine, specialna jekla, visoko legirana jekla in jekla za posebne namene. V jeklarni bi se skupni prihodek povečal za 78 odst. Ekonomski učinek je osnovan v glavnem na zmanjšanju specifične porabe legur, zmanjšanju odpadka in izmečka, pomeni povečanje izplačila in zniževanje stroškov zaradi boljšega dela, večjo zanesljivost kvalitete in povečano proizvodnjo brez dodatnih osnovnih agregatov, ki bi zahtevali dodatne investicije. Plačilni rok za vso investicijo je deset let in pol. Ker je to metalurška investicija, je za predelovalne TOZD plačilni rok pet do sedem let. Interna stopnja donosa je 16,4 odstotka.

Delavski svet je na tej seji na osnovi izvedenega razpisa imeno-

val tudi poslovodni svet Železarne Ravne in podal soglasje k imenovanju ravnateljev TOZD skupnih dejavnosti, o čemer je v Informativnem fužinarju podano posebno poročilo.

Na 3. seji je delavski svet obravnaval tudi mikroorganizacijske sheme delovnih skupnosti za finance in računovodstvo, za gospodarjenje in za kadrovske splošne zadeve ter po razpravi podal soglasje, po katerem lahko delavski sveti delovnih skupnosti mikroorganizacijske sheme sprejmejo, s tem da so dolžni v roku 60 dni predložiti TOZD v sestavi delovne organizacije predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, s katerimi se med drugim uredijo medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka delovnih skupnosti. Ob tem ko je bilo podano soglasje k začasemu sklepu o organizaciji in sistemizaciji del in delovnih nalog delovnih skupnosti — mikro organizacijskim shemam — je delavski svet sprejel tudi stališče z opozorilom, da se po sprejemu mikro organizacije ne sme povečati število zaposlenih v administraciji z izjemo primerov, ko gre za zaposlovanje študentov.

Delavski svet je nato na predlog delovne skupnosti za finance in računovodstvo še sprejel sklep o najetju kredita od samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ravne na Koroškem v višini 600 milijonov S din za odkup družbenih stanovanj in za sofinanciranje odkupa družbenih stanovanj za delavce Železarne ter sklep, da lahko najame občinska izobraževalna skupnost Ravne na Koroškem za potrebe financiranja izgradnje osnovne šole Javornik na račun prispevka Železarne Ravne po samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev na nivoju občine kredit v višini 23.109.891,00 dinarjev.

Delavski svet je nato še imenoval komisijo za uresničevanje zakona o združenem delu delovne organizacije Železarne Ravne v sestavi: Adi Cigler, predsednik, ter člani: Janez Znidar, Rudi Lepelj, Anton Polanc, Franc Tušek, Edo Javornik, Sead Karadža, Vinko Trafela, Lojze Janežič, Rudi Lenassi in Konrad Bezjak. Ta komisija ima osnovno nalogo, da prek podkomisij kot delovnih teles, ki jih sama imenuje, pripravi osnutke samoupravnih splošnih aktov, ki jih moramo v zvezi z uresničevanjem zakona o združenem delu v letu 1977 in v prihodnjem letu še sprejeti ali dopolniti. Sprejet je bil tudi okvirni program aktivnosti za uresničevanje zakona o združenem delu. Iz tega programa izhaja, da bi morali s samoupravnimi akti urediti:

— področje dohodkovnih odnosov, zlasti vprašanje skupnega prihodka, cen in svobodne menjave dela do konca letošnjega leta;

— finančno poslovanje, sporazum o ustanovitvi interne banke, do septembra 1977;

— področje razporejanja čistega dohodka in delitev sredstev za OD, pri čemer so zlasti mišljene spremembe in dopolnitve obstoječih samoupravnih splošnih aktov s področja sistemizacije in delitve OD, sprejetih v letu 1976, kar naj bi bilo izvršeno do konca letošnjega leta;

— področje delovnih razmerij, zlasti vprašanje delovnega časa,

priljubljenosti, strokovnega usposabljanja, varstva pri delu, odgovornosti in tudi delavske kontrole, prav tako do konca leta 1977;

— družbeno samozaščito in ljudsko obrambo do konca leta 1977;

— stanovanjska razmerja, spremembe in dopolnitve obstoječih aktov oziroma sprejem novega samoupravnega sporazuma na ravni delovne organizacije ter pravilnikov v TOZD do konca septembra 1977;

— informiranje in določene pravilnike ter poslovniške, kjer bi regularili metode in način dela samoupravnih organov, do konca leta 1977.

Na zadnji seji pred dopusti je delavski svet na predlog službe za sistem OD sprejel tudi sklep o pristopu k posebni izobraževalni skupnosti za metalurgijo Slovenije. Prvotno je bilo mišljeno in izvedena razprava ter že sprejeti sklepi, da bi TOZD 117. panoge pristopile k posebni izobraževalni skupnosti za kovinsko predelovalno industrijo, metalurške TOZD pa k skupnosti za metalurgijo. Pristojni republiški organi pa so nato svetovali, da naj železarna kot celota pristopi samo k skupnosti za metalurgijo. Na osnovi tega je delegatsko sestavljeni delavski svet tudi sprejel omenjeni sklep ter sklep, da se v skupščino te posebne izobraževalne skupnosti imenujejo naslednji delegati: Franc Košak iz TOZD jeklo-livarne, Vida Kovač iz TOZD priprave proizvodnje, Jože Golob iz TOZD rezalno orodje in Peter Metulj iz TOZD industrijski noži.

Delavski svet je odobril še odpis nekaterih osnovnih sredstev in obravnaval še nekatera druga vprašanja, o katerih je bila delovna skupnost že obveščena.

ODBOR ZA KADROVSKO SPLOŠNE ZADEVE

je imel v času od zadnjega poročanja dve seji, in to 22. junija in 14. julija. Na seji 22. junija je razpisal štipendije za šolsko leto 1977/78 ter obravnaval problematiko zaposlovanja absolventov šolskega centra Ravne ter še nekatera druga kadrovska in splošna vprašanja. Na seji 14. julija je odločal o dodelitvi štipendij na osnovi izvedenega razpisa. Pri odločitvi je upošteval določila samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, kjer je po kriterijih za dodelitev štipendije na prvem mestu učni uspeh, določeno prednost imajo otroci delavcev Železarne Ravne, in drugi kriteriji, s tem da je bil letos dan tudi večji poudarek in določena prednost kandidatom, ki živijo v težjih socialnih razmerah.

Odbor je obravnaval tudi izredno veliko vlogo za odobritev ugodnosti za šolanje ob delu in večino teh zavrnil. Ugotovljeno je bilo, da se večina naših delavcev, ki so že zaposleni na delovnih mestih v proizvodnji, šola za profile izven proizvodnje v popolnoma drugi smeri, kot je njihov osnovni poklic, kar pa ni v interesu Železarne Ravne. Najbolj karakteristično je šolanje na ekonomski srednji šoli prek delavske univerze, kjer se v prvem letniku šola 14 naših delavcev, v drugem in tretjem pa po 17. Normalno je, da vsem tem potencialnim ekonomskim tehnikom železarna ne bo mogla dati zaposlitve niti morebitnih ugodnosti za kasnejše šolanje na višjih ali visokih šolah,

saj gre izključno za šolanje na družboslovnih smereh. Pri tem moramo imeti pred oči dejstvo, da prihaja iz rednih šol precejšnje število diplomantov, ki jih ne moremo ali pa s težavo zaposlujemo. Iz razprave na seji odbora je bilo razvidno, da so tako redni učenci in študenti kot delavci, ki se dodatno izobražujejo, za izobraževanje na tehničnem področju vse premalo motivirani.

Odbor je na tej seji ugodil tudi nekaterim vlogam za odobritev stroškov priključitve telefona in dodelil nekatere finančne dotacije. Obravnaval je tudi problematiko informiranja in kulturne dejavnosti ter sprejel sklep, da je treba po počitnicah pripraviti posebno sejo, kjer bi obravnavali vprašanje informiranja in kulturne dejavnosti, izvolili nov uredniški odbor in programski svet, spregovorili o informiranju in kulturni dejavnosti nasploh, rešili vprašanje namestitve kulturnega animatorja in podobno.

ODBOR ZA GOSPODARJENJE

se je prvič sestel pred sejo delavskega sveta železarne in obravnaval zlasti nekatera vprašanja, ki so bila nato predmet obravnave na seji delavskega sveta.

Ko je obravnaval rezultate poslovanja za obdobje januar—maj 1977, je prišel do podobnih ugotovitev kot delavski svet, o čemer je že bil govor, in sprejel sklepe, da je treba:

1. zaostri tehnološko disciplino, začeti z jeklarstvo in valjarstvo, znižati direktni izmeček in preklasifikacijo jekel ter s tem, kar se najbolj da, znižati velike stroške ter s tem omogočiti prodajo, da bo za ostalo jeklo iskala ugodnejša naročila;

2. pri prevzemu naročil, kjer sta v glavnem prisotni priprava proizvodnje in prodaja, bi bilo treba vsako naročilo posebej preveriti in ugotoviti, ali bo prineslo izgubo ali dobiček; z informacijami razpolagamo in jih je treba pri pomembnih poslovnih odločitvah tudi primerno upoštevati;

3. izvoz se mora zadržati v mejah, predvidenih s planom. Povečan izvoz namreč nujno pomeni zniževanje dohodka.

in da je treba po poslovodni, samoupravni in politični liniji storiti čimprej vse potrebne ukrepe za saniranje v TOZD, kjer je stanje ob polletju kritično.

Odbor je prav tako obravnaval investicijski program modernizacije jeklarne, ugotavljal, da je program narejen skladno s srednjeročnim načrtom razvoja in predhodno sprejeto idejno zasnovo ter priporočil delavskemu svetu, da ga sprejme.

Na predlog strokovne službe je še odobril nagrade za izvršene projektne naloge: hladni valji, jeklo-livarna za posebne litine, izdelava torzijskih osi, analiza uvoza proizvodov 114. panoge in projektne naloge izenačevalne peči EPŽ-24. S tem v zvezi je sprejel tudi sklep, da bo v bodoče pri obravnavi spornih predlogov, izumov in racionalizacij ali tehničnih izboljšav, kjer ne bo možno ugotoviti dokončnega finančnega efekta ali podobno, imenoval posebno strokovno komisijo in se nato odločal na podlagi ugotovitev te strokovne komisije.

Odbor za gospodarjenje je na tej seji še odobril izravnavne določenih pozitivnih razlik na podlagi faktur, ki so nastale zaradi tega,

ker so bile fakture napačno izstavljene, blago ocarinjeno drugače, kot bi bilo potrebno, ali iz drugih vzrokov.

Odbor je na tej seji še obravnaval programa razvoja TOZD 114. oziroma 117. panoge, ki sta jih razpisni komisiji posredovala kandidata za zasedbo delovnega mesta podpredsednika poslovnega sveta za metalurško proizvodnjo oziroma podpredsednika poslovnega sveta za mehansko obdelavo. Podaja programov je bila eden od pogojev za zasedbo teh delovnih mest. Odbor je po razpravi programa v glavnem pozitivno ocenil in podal ustrezno priporočilo delavskemu svetu, ki je odločal o zasedbi delovnih mest.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANOVANJE IN STANOVANJSKE ZADEVE se je sestel 30. junija in najprej obravnaval program ter podal mnenje o programih razvoja TOZD družbeni standard, ki so jih predložili kandidati za ravnatelja TOZD družbeni standard. Prijavili so se trije kandidati. Odbor je po razpravi programe ovrednotil po najboljši samoupravni presoji. Pismeno mnenje je bilo posredovano komisiji za razpis delovnega mesta ravnatelja TOZD družbeni standard in delavskemu svetu železarne, ki je podal soglasje k imenovanju ravnatelja te TOZD.

Odbor je obravnaval tudi problematiko kreditiranja individualne gradnje. Sprejel je sklep, da je potrebno iz zagotovljenih sredstev čimprej izplačati kredite vsem tistim, katerim so bili odobreni v preteklem letu, po sklepu delavskega sveta železarne pa jim je bilo odobrene vsote izplačane le 60 odst., za vsote v višini 40 odst. pa dano zagotovilo za izplačilo v letu 1977. Odbor je sprejel tudi sklep, da se nekaterim delavcem, ki jim je bil lani odobren kredit in jim ni bila izplačana vsa vsota, izplačilo te vsote črta, ker je bilo ugotovljeno, da v preteklem letu s sredstvi odobrenega kredita in s svojo udeležbo niso realizirali minimuma gradnje svojega stanovanjskega objekta, nekaterim pa je bilo izplačilo preneseno v leto 1978, kolikor bodo do takrat zagotovili pogoje gradnje. Odbor je prek posebne komisije dosegel tudi odstop dela kredita, ki bi ga morali izplačati nekaterim individualnim graditeljem. Odstop je bil dosežen, s tem da so dobili posamezniki zagotovilo, po katerem jim bo ostanek izplačan v letu 1978. Na ta način je odbor pridobil 16 milijonov S din ter sprejel sklep o razpisu natečaja o dodelitvi posojila za en stanovanjski objekt v Kotljah. Gre za objekt, dograjen do 3. faze, za kar bi dodelili posojilo v višini 120.000 din, s tem da bi v letošnjem letu izplačali 100.000 din, ostanek v višini 20.000 din pa v letu 1978. Ostanek sredstev naj bi na osnovi razpisa ali na drug način dodelili posameznim proslcem kot kredit za adaptiranje stanovanjskih hiš, pri čemer bi imeli prednost delavci, ki živijo v težjih stanovanjskih razmerah, in drugi socialno šibki kandidati.

Odbor je na seji sprejel tudi sklep, da je potrebno izločiti stanovanja za kadrovske potrebe in morebitne socialne primere. Kadrovska stanovanja se dodelijo kandidatom po listi, ki jo je spre-

jel stari odbor za splošne zadeve 29. marca letos. Ostala stanovanja se razdelijo po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih po načelih enotne prioritete liste, kar bi moralo biti opravljeno do 15. julija. Odločitev o konkretni dodelitvi stanovanj pa sprejme komisija za kadrovske splošne zadeve v TOZD ali delovni skupnosti.

Odbor je obravnaval še nekatere druga vprašanja v zvezi s stanovanjsko problematiko in opozo-

ril na nujnost sprejema novega samoupravnega sporazuma ter novih pravilnikov o delitvi stanovanj, kar bi moralo biti opravljeno meseca septembra. Na seji odbora so bili kritizirani tudi nekateri dosedanja postopki dodeljevanja in zamenjave stanovanj in opozorjeno na večjo doslednost in zakonitost ter spoštovanje določil samoupravnih splošnih aktov, s katerimi je to področje medsebojnih razmerij urejeno.

j. d.

Sporazum o temeljih načrta razvoja poslovnih skupnosti za jeklo

Dne 23. junija je na Gospodarski zbornici Slovenije bil podpisani samoupravni sporazum o temeljih načrta razvoja Poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla za obdobje 1976—1980. Ta pomembni dokument pomeni obveznost železarn in ostalega kovinske predelovalnega kompleksa za medsebojno usklajevanje proizvodnje in predelave jekla na Slovenskem.

V Sloveniji ima proizvodnja jekla devet stoletij staro zgodovino, v vseh obdobjih pa je pridobivanje železa in jekla imelo svoj namen — izdelava orodja, orožja, strojev in naprav. Posebno značilen primer uspele povezave proizvodnje in predelave jekla datira iz jugoslovanskega obdobja med obema svetovnima vojnima, ko je zasebni kapitalist, ki je upravljal takrat za najpomembnejšo kovinsko predelovalno industrijo v Sloveniji, z današnjo tovarno emajlirane posode v Celju, prevzel tudi Železarno Jesenice, tam vložil sredstva za proizvodnjo kvalitetne pločevine in trakov — globoki vlek — za specialne potrebe svoje industrije v Celju. Razen rekonstrukcije takrat zastarele Železarne Jesenice je na ta način, kar je še prav posebno pomembno, z osvajanjem specialne kvalitete pločevine bil storjen tudi prvi korak za postopno preusmeritev te tovarne v železarno kvalitetnih in plemenitih jekel. To je seveda vplivalo tudi na poznejšo odločitev, ko so v okviru delitve dela povojne jugoslovanske črne metalurgije za takšno proizvodnjo bile naravnane vse tri slovenske železarne.

Nekateri primeri povojnega razvoja pa nasprotno kažejo, da so se zaradi premajhne ali pa nikakršne povezanosti med proizvajalci in predelovalci jekla nekatere industrije visoko vrednih kovinskih izdelkov, ki so tipični proizvodniki plemenitih jekel, kot so industrija oboroževanja, industrija orodij razvijale izključno zunaj Slovenije, čeprav so jih z reprodukcijskim materialom oskrbovale v največji meri slovenske železarne. Ob takšnem razvoju pa je večji del naše najstarejše kovinske predelovalne industrije — to so kovačije — ostal na zastarelih proizvodnih programih iz prejšnjega stoletja, medtem pa se je nova industrija našega slovenskega kovinskega kompleksa razvijala pretežno na temelju masovnih jekel. Navedeni primeri nedvomno kažejo, da je vertikalna povezanost in usklajeni razvoj enako potreben in kori-

viti delovanja na četrti stopnji združevanja dela in sredstev. Dogovor o temeljih družbenega plana Slovenije je poslovni skupnosti izdelave in predelave jekla dal družbeno veljavo in ji opredelil konkretne naloge usklajevalca in pospeševalca razvoja kovinske industrijskega kompleksa. To naloge dopolnjuje samoupravni sporazum o temeljih načrta razvoja poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla za obdobje 1976 do 1980.

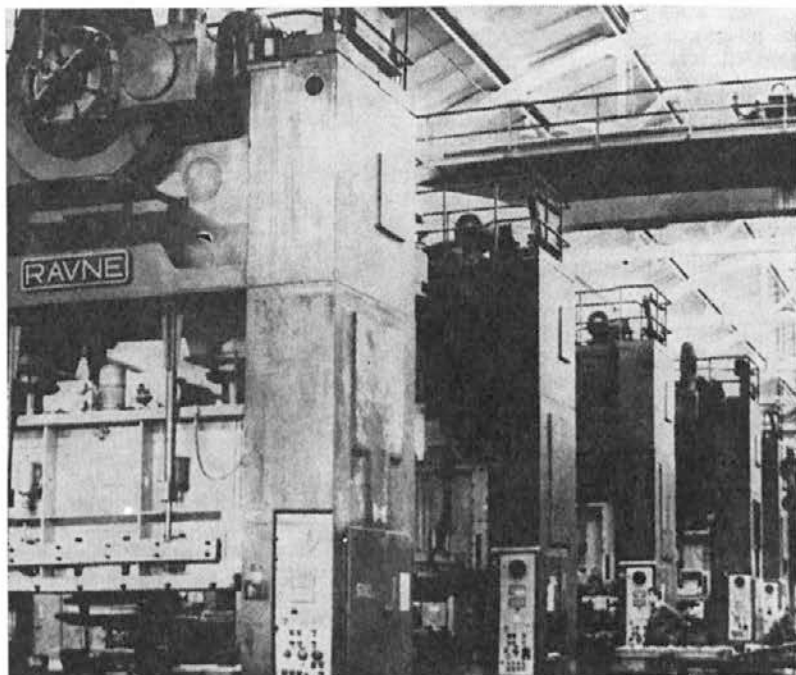
V dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije, katerega podpisnice so tudi ustanoviteljice poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla, se zadnji odstavek 16. člena glasi:

»Proizvajalci in porabniki proizvodov črne metalurgije bodo v okviru poslovne skupnosti za proizvodnjo in predelavo jekla v največji meri usklajevali svoje razvojne programe. S samoupravnim sporazumom med proizvajalci in večjimi porabniki črne metalurgije, ki ga bo pripravila poslovna skupnost, bodo natančneje opredeljene naloge, sredstva in obveznosti, ki jih prevzamejo organizacije združenega dela.«

Iz sporazuma o temeljih srednjeročnega načrta razvoja je razvidno, da poslovna skupnost za jekla zajema veliko grupacijo kovinskega kompleksa, saj je že leta 1975 seštevek celotnega prihodka znašal preko 32 milijard dinarjev, do leta 1980 pa naj bi se povečal na blizu 73 milijard. Pomembna pri tem je izvozna naravnost. Medtem ko je leta 1975 izvoz članic poslovne skupnosti znašal okrog 219 milijonov dolarjev, pa načrt za leto 1980 predvideva več kot 650 milijonov dolarjev izvoza. Članice poslovne skupnosti za jeklo naj bi torej postale kovačnice deviz.

Tako povečanje skupnega prihodka in zlasti izvoza zahteva uspešno medsebojno sodelovanje, kakovostno proizvodnjo jekla ter zlasti sprotno in točno oskrbovanje predelovalne industrije z jeklom in jeklenimi komponentami. Iz sporazuma o srednjeročnem načrtu se vidi, da bo poraba železa in jekla pri članicah skupnosti od leta 1975 do leta 1980 porastla

(Nadaljevanje na 6. strani)

Naši stroji za preoblikovanje v ZSSR

(Nadaljevanje s 5. strani)

od 196.000 do 396.000 ton ali za dvakrat. Kot učinek medsebojnega usklajevanja proizvodnje in razvoja morata v tem času rasti tudi količina in delež slovenskih železarn pri oskrbovanju članic poslovne skupnosti z jeklom.

V tej naravnosti pa je potrebna realnost. Zavedati se je treba specializacije v jugoslovanski proizvodnji jekla, ki pomeni, da tržišča železarn ne sme biti zaprto v regijske ali republiške meje. Omejevanje prodaje jekla na republiko območje bi imelo posledice na članice poslovne skupnosti, za katere je celoten jugoslovanski tržišni prostor življenjskega pomena.

Sporazum predvideva, da bodo leta 1980 slovenske železarnice pokrile $\frac{2}{3}$ potrebe po jeklu članic poslovne skupnosti. Poslovna skupnost pa ne bo izvršila svoje naloge, če ne bo na podlagi medsebojnega usklajevanja razvoja skrbela za plemenitenje proizvodnih programov in za take strukturalne spremembe proizvodnje, ki bodo vodile k vrednejšim izdelkom. Usmeritev na kvaliteta in žlahtna jekla slovenskih železarn je opredeljena v družbenem planu SR Slovenije, zato je izhod treba iskati tudi v višji stopnji predelave jekla.

Sporazum o temeljnih načrta razvoja poslovne skupnosti pa ni omejen samo na ustanoviteljice poslovne skupnosti, temveč je odprta možnost, da k njemu pristopijo tudi drugi sozdni kovinsko predelovalne industrije in OZD blagovnega prometa. Pričakovati je, da se bo s tem določilom povečalo število podpisnic in s tem tudi skupni prihodek, obseg izvoza in količine potrebnega jekla.

Prisotnost v poslovni skupnosti bo pomembna predvsem za organizacije združenega dela predelovalne industrije — kovačnice in podobne obrate, ki bi s prehodom na predelavo plemenitih jekel morale nadomestiti svoje zastarele proizvodne programe s sodobnimi za pokrivanje potreb domače in inozemske strojegradnje. V zadnjih letih se države, izvoznice plemenitih jekel, še bolj preusmerjajo na predelavo in izvoz plemenitih jekel v obliki komponent, strojnih delov, pa tudi kompletnih aparatov in strojev, da bi se na tak način izognile oscilacijam na tržišču.

Slovenske železarnice, ki so po tem sporazumu zadolžene za bilanciranje jekla in za izboljšanje kompleksnega oskrbovanja z jeklarskimi izdelki podpisnic, bodo tako dobile širšo nalogo. Zaradi izboljšave blagovnega prometa, optimizacije zaloga in rednega oskrbovanja proizvodnje ter ne nazadnje uspešnega nastopanja na domačih in zunanjih tržiščih sporazum odpira možnost, da k njemu pristopijo tudi organizacije blagovnega prometa. Pristop organizacij blagovnega prometa k samoupravnemu sporazumu o temeljnih srednjeročnem načrta bo pomenil specializacijo in medsebojno dopolnjevanje prometa z jeklom.

Sklenitev samoupravnega sporazuma o temeljnih načrta razvoja poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla za obdobje 1976 do 1980 je prvi poizkus sistematičnega usklajevanja proizvodnje slovenskega železarstva, kovinske in elektro industrije, ki mora že

v tekočem petletnem obdobju dati svoje plodove. Prva naloga poslovne skupnosti za jeklo je izboljševanje oskrbovanja predelovalcev, prek sistema skupnih naložb pa se že ravijata tudi medsebojna ekonomska odvisnost in dohodkovna povezanost. Delitev skupnega prihodka bo naslednja zahtevna naloga poslovne skupnosti, ki pa bo morala biti najprej uveljavljena med tozdi in znotraj sozdov.

V Sloveniji imamo torej v kovinsko predelovalnem kompleksu že izvedeno samoupravno združevanje sredstev in dela proizvajalcev in predelovalcev jekla. Potrebno nadaljevanje uresničenega bo pripeljalo do družbeno zaželene vzajemnosti, ki mora dati boljše proizvodne dosežke železarnam in predelovalcem jekla.

Ni dvoma, da ima v postopku izdelave in končne odobritve tega pomembnega dokumenta glavno zaslugo sozd Slovenije železarnice, kar je bilo izrečeno tudi na svečanem podpisovanju. Zavedati pa se je treba, da se je s podpisom dokumenta naloga za Slovenske železarnice šele začela, in to pri izvrševanju določil, ki obvezujejo predvsem Železarno Jesenice, Ravne in Štore. Posebne naloge sozd Slovenske železarnice so naslednje:

— na področju proizvodnje: povečanje proizvodnje surovega jekla na milijon ton letno,

— na področju oskrbovanja: bilanciranje potreb in organiziranje lastnih ter drugih virov za redno oskrbovanje podpisnic sporazuma z jeklom; s sklepanjem dogovorov za oskrbovanje zlasti z izdelki SZ,

— na področju razvoja: organiziranje ter vodenje postopka za obravnavanje in odobravanje razvojnih projektov, posebno za črno metalurgijo in ločeno za kovinsko ter elektro industrijo,

— na področju financ: združevanje in nalaganje sredstev tozdi PS za investicije v objekte črne metalurgije,

— na področju strukture proizvodnje: vzpodbujanje in pospeševanje razvojnih projektov za predelavo žlahtnih in vrednejših jekel,

— na področju kompleksnejših ponudb: pridobivanje, usklajevanje in usmerjanje poslov, pri katerih se združujejo izdelki podpisnic,

— na področju zunanje trgovine: podpiranje izvozne naravnosti z izdelki predelanega jekla železarn SZ,

— na področju dohodkovnih odnosov: razvijanje dohodkovne soodvisnosti izdelovalcev in predelovalcev jekla.

Naloge so obsežne in zlasti za Slovenske železarnice zelo pomembne. Sozd SZ mora zato biti gonilna sila za vse ostale podpisnice dokumenta o srednjeročnem načrtu. Največ strokovno administrativnega dela se bo moralo opravljati na ravni sozd oziroma v delovni skupnosti skupnih služb, železarn pa bodo morale uresničiti razvojne programe, povečati proizvodnjo ter delež dobav podpisnicam sporazuma, izboljšati strukturo proizvodnje ter prispevati svoj delež pri plemenitenju proizvodnih programov vseh podpisnic sporazuma.

Gregor Klančnik,
generalni direktor
Slovenskih železarn

Predstavljamo delovno organizacijo »Kovinarstvo« Ljubno ob Savinji

Delovna organizacija »Kovinarstvo« Ljubno ob Savinji je locirana v kraju Ljubno, ki spada v občino Mozirje. Glede na svojo geografsko lego je v skladu s srednjeročnim planom občine Mozirje nosilka razvoja in zaposlovanja za nerazvite obmejne krajevne skupnosti Luče, Solčava in Ljubno. Se pred kratkim je Kovinarstvo poslovalo kot TOZD v okviru OZD Gradbenik Ljubno. Da bi imeli lažjo predstavlo o položaju, potrebah in ciljih te delovne organizacije, si najprej pogledamo osnovne značilnosti občine Mozirje in razvoj SGP Gradbenik.

OBČINA MOZIRJE

Mozirje je ena večjih slovenskih občin, saj meri 500 km². Zaradi velikega dela goratega sveta pa živi v njej le okrog 15.200 prebivalcev. Zaradi nepravilne gospodarske usmerjenosti in počasnega razvoja je število prebivalcev že 80 let v stagnaciji. Delež zaposlenih v kmetijstvu še vedno znaša 32%. Zaradi monokulture gospodarstva (gozdarstvo in lesna industrija), ki je bila na tem področju vse do leta 1970, je bila večina kadrov, ki se je odločila za drugo vrsto strokovne izobrazbe, prisiljena, da si išče delo zunaj občine, kar pa je imelo za posledico odseljevanje.

Prav tako pa počasen razvoj gospodarstva ni povzročil odpiranja dovolj velikega števila delovnih mest, da bi lahko zaposlil naravni prirastek, ki znaša letno 150—200. Zaradi takšnega stanja ima občina trenutno 3200 zaposlenih, dnevno pa se vozi na delo v druge kraje 800 delavcev. Gozdarstvo in lesna industrija še danes zaposlujeta 60% vseh zaposlenih v gospodarstvu. Po letu 1970 so se pojavile tudi gospodarske dejavnosti, ki so pomenile popestritev in večje razvojne možnosti v občini. To so:

— tovarna malih gospodinjstkih aparatov »Gorenje«,

— tekstilna industrija »Elkroj«,

— Gradbenik Ljubno, ki je s hitro rastjo od leta 1974 dalje nakazal v vseh pogledih najbolj realno možnost razvoja (glede na to, da so se ostale del. organizacije že približale svojemu maksimumu).

V srednjeročnem planu občine Mozirje za obdobje 1976—1980 je planirana hitrejša rast gospodarstva in v tej zvezi hitrejšo zaposlovanje, saj planiramo do leta 1980 na novo zaposliti 800 delavcev, kar znaša letno 6% povečevanja.

SGP GRADBENIK, LJUBNO

Podjetje »Gradbenik« Ljubno je kljub 25-letnemu obstoju pričelo organizirano načrtovati in usmerjati svoj razvoj šele leta 1974, ko so kadrovske naložbe zadnjih let dejansko izsilile reševanje nadaljnega razvoja in omogočile določene investicijske naložbe, ki v bistvu menjajo dotedanjo proizvodno usmeritev in

kolektivno odpirajo nove razvojne možnosti.

Da pa je podjetje lahko v dveh letih popolnoma menjalo svojo fiziognomijo, je bilo potrebno ustvariti določene pogoje, katere bi lahko na kratko prikazali v naslednjem:

— menjava kompletne vodilne strukture ob podpori celotnega kolektiva, ki je zaradi stagnacije čutil veliko socialno negotovost.

— Poiskati in začrtati je bilo treba dodatno poslovno usmeritev, izhajajočo iz spoznanja, da gradbene dejavnosti ne kaže razširjati izven področja občine.

— Pridobiti je bilo treba sorazmerno velika kreditna sredstva za realizacijo zastavljenega razvoja v smeri kovinarske dejavnosti in za sanacijo strojne opremljenosti v gradbeništvu.

— Pridobiti je bilo treba strokovne kadre za kreativnejša in vodilna delovna mesta.

— Organizirati je bilo treba samoupravno delovanje v zelo težavnih razmerah, ko praktično podjetje ni poznalo nobenega samoupravnega in drugega notranjega življenja.

— Organizirati je bilo treba družbenopolitično življenje v podjetju, saj sindikalna organizacija praktično sploh ni delovala, organizirane pa ni bilo niti ZK niti ZSM.

— Organizirati je bilo treba celotno notranjo organizacijo ter na novo pripraviti skoraj vse samoupravne akte in pravilnike.

Izhodišča, ki so bila sprejeta pred pristopom k sanaciji in so pri njihovem sprejemanju sodelovali tudi: družbenopolitična skupnost občine, sklad skupnih rezerv SRS, poslovna banka LB, podružnica Celje in seveda vsi dejavniki v kolektivu, so konkretizirala naslednje zaključke:

1. Stanje v podjetju je treba sanirati zaradi povečanja socialne varnosti zaposlenih in zadrževanja instaliranih gradbenih kapacitet za potrebe občinskega prostora.

2. Zaradi majhnosti podjetja je treba razširiti dejavnost na kovinarsko področje, kjer je podjetje že leta 1972 ustvarilo določene kapacitete. Ta dejavnost je omogočena predvsem v višji delovne sile, ki se pojavljajo v občinskem prostoru, s prostorsko možnostjo postavitve takšnih kapacitet v Ljubnem in seveda zaradi tržnih možnosti (ki so se takrat izrazito kazale v navezavi na SIP Šempeter, s katerim je bila podpisana dolgoročna pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju, po kateri bi SIP Šempeter za svoje potrebe zasedel 90% instaliranih kapacitet.)

3. Obstoj podjetja je na tej lokaciji potreben zaradi širših družbenopolitičnih potreb, saj gre za obmejne in nerazvite krajevne skupnosti Ljubno, Luče, Solčava, ki so se vsa leta po osvoboditvi praznile zaradi pomanjkanja ustreznih delovnih mest na tem področju.

V času nastajanja nove tovarne za kovinsko proizvodnjo pa se je zaradi tržnih razlogov bistveno zmanjšala prodajna struktura pri SIP, kar je seveda povzročilo zmanjšanje naročil SIP, tako da je bil odnos v letu 1975 in 76 okoli 20% višine pogodbenega. Zato je že v izgradnji prišlo do spremembe objekta in tehnologije ter je investicija zgrajena zelo prožno in dopušča različno dejavnost pri proizvodnji zvarjenecv in mehanski obdelavi do skupne teže 5 ton (nosilnosti instaliranega mostnega žerjava.)

Spricho navedenih težav sanacija ni potekala časovno po planu predvsem v TOZD Kovinarstvo

(ki je bila ustanovljena 1. januarja 1975) zaradi nepokritih proizvodnih kapacitet, zaradi česar ni bila dosežena ustrezna vrednost proizvodnje in planirano število zaposlenih. Tako se je TOZD Kovinarstvo morala zelo samostojno prebijati na tržišču ter je skozi takšno usmeritev dosegla v preteklih letih precejšnjo samostojnost na samoupravnem, strokovnem, kadrovskem in evidenčnem področju, kar pa je bilo tudi pogojeno glede na različnost z drugo TOZD (Gradbeništvo).

Razvoj Kovinarstva od ustanovitve nam kažejo vrednosti v tabeli.

Leto	Vred. proizvodnje	Dohodek	Povp. št. zaposl.	Štev. učen.	Opomba
1972	2.560.000	950.000	26	2	pri štev. zapos. ni so upoštevani delavci skup. služb
1973	5.570.000	2.138.000	45	3	
1974	8.230.000	2.629.000	54	4	
1975	15.128.000	5.088.000	86	17	
1976	25.000.000	8.800.000	108	38	pri štev. zapos. so upoštevani delavci skup. služb
plan 1977	45.000.000	14.100.000	160	58	

Pri tem je treba poudariti, da TOZD Kovinarstvo vsa leta kljub izrednim težavam zaradi nerešene proizvodne usmeritve posluje pozitivno, kar kaže na izredno prizadevanje tega kolektiva.

TRENTUTNO STANJE KOVINARSTVA

Glede na izredno živahno komercialno dejavnost v letu 1976

1. Ključavničarska proizvodnja	17.270
2. Kovinska galanterija (lastni izdelki)	24.275
3. Zobati venci	1.717
4. Obrtno-inštalacijska proizvodnja	2.430
SKUPAJ:	45.692

Čeprav bo realizacija Kovinarstva v letu 1977 občutno večja kot v preteklem letu, kar je pozitivno, se pa pri nadaljnjem samostojnem razvoju in večanju proizvodnje pojavljajo težave. Kolektiv Kovinarstva je namreč zaradi večjih investicij, ki so bile izvršene v letu 1975, obremenjen z vračanjem kreditov, kar nam onemogoča še nadaljnje povečevanje proizvodnje zaradi s tem povezane potrebe po povečanju obratnih sredstev, ki pa jih zaradi omejenih obveznosti ne moremo dodatno ustvariti.

Ker pa je za dokončnejšo rešitev programa proizvodnje, obsega poslovanja in števila zaposlenih še potrebno storiti večje posege, da do leta 1980 doseže DO 250 zaposlenih pri okoli 120.000.000 din realizacije, je bilo treba pričeti iskati zunanjo pomoč. Zastavili smo si nalogo, da poiščemo večjo delovno organizacijo s samostojnim programom proizvodnje, ki bi bila pripravljena del svoje dejavnosti razvijati na našem področju in nam s tem pomagati pri nadaljnjem razvoju in realizaciji naših proizvodnih ciljev.

Pri takšni usmeritvi smo navedli stike tudi s Slovenskimi Železarnami, in sicer z Železarno Ravne. Pri ugotavljanju možnosti nadaljnjega sodelovanja vidi kolektiv Kovinarstva največjo mož-

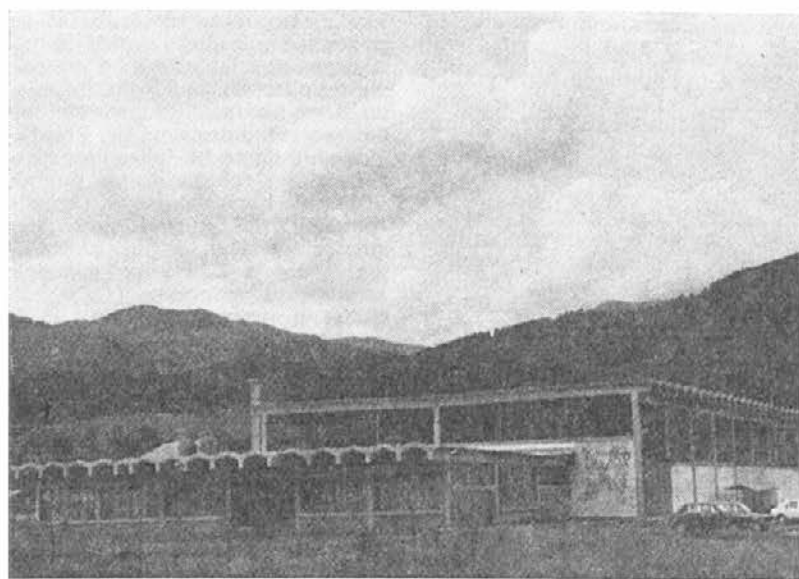
je Kovinarstvu uspelo zagotoviti pokritje kapacitet v letu 1977 v povečani količini in bomo v tem letu dosegli proizvodne cilje (v fizičnem smislu), zagotovljene s sanacijskim programom. Tako Kovinarstvo v letu 1977 planira zaposliti 160 delavcev, ki bodo ustvarili 45.692.000 din celotnega dohodka. Struktura plana proizvodnje pa je naslednja:

nost nadaljnjega razvoja ravno v sodelovanju na skupnem programu proizvodnje z Železarno Ravne, ki si je na kovinarskem področju ustvarila v jugoslovanskem in svetovnem merilu že zelo dobro ime.

Po skupnih ugotovitvah je bilo dognano, da je obojestranski interes, da se na Ljubnem razvija takšna kovinarska dejavnost, ki bo temeljila na plemenitem ravnem jeklu in ki bo dopolnjevala program proizvodnje Železarne Ravne. Za tovrstno usmeritev pa bo treba že letos združevati sredstva za čimprejšnjo realizacijo tako zastavljenih ciljev, pri čemer bo seveda treba vzpostaviti primerne dohodkovne odnose, kot nam jih določa zakon o združenem delu.

Na zborih kolektiva, ki so bili konec leta 1976 in letos, so delavci kolektiva Kovinarstvo večkrat razpravljali o nadaljnji razvojni poti in usmeritvi, pri čemer je bila varianta vključitve v Gorenje Velenje (ki nam je dalo tovrstno ponudbo) bila ocenjena kot manj primerna, ker ni nudila takojšnje proizvodne usmeritve.

Kolektiv je pooblastil svoje predstavnike, da se pogovarjajo o povezovanju (tudi v smislu integracije) ter predložijo na referendumu tisto odločitev, ki bo

»Kovinarstvo« Ljubno

nudila hitrejšo možnost razvoja in druge pogoje, kot so:

- ustrezna samoupravna organiziranost,
- ustrezna organizacijska samostojnost,
- proizvodna usmeritev in nadaljnji razvoj,

— povečanje proizvodnje in števila zaposlenih,

— primerna kadrovska zasedba in celovitost v tej zvezi. S takšno odločitvijo v Kovinarstvu torej želimo dokončneje usmeriti napore in prizadevanje kolektiva v neke dokončnejše cilje, kar pa v preteklosti ni bilo mogoče.

MNENJA DELAVCEV:

Kako dosežati plane

Letošnji rezultati našega gospodarjenja niso preveč zadovoljivi. Kljub oživilanju gospodarstva v prvem četrtletju se položaj v železarstvu ni popravil. Tako so med drugim ugotovili na seji delavskega sveta Slovenskih železarn junija v Kropi. Kaj pa menijo o doseganju gospodarskih ciljev v naši organizaciji združenega dela, so povedali nekateri ravnatelji TOZD in DS.

Edo Javornik, DS finance:

»Ko skušam odgovoriti na vprašanje uspešnosti izpolnjevanja naših planskih usmeritev z najvišjega vidika, lahko ugotovim pozitivne dosežke. Pri tem pa posamezna področja zaostajajo zaradi objektivnih pa tudi subjektivnih vzrokov. Žal bomo ob podrobnejših polletnih analizah naših rezultatov najbolj ugotovili slabše finančne rezultate, kot bi jih na podlagi nekaterih količinskih kazalcev lahko sploh pričakovali. S stališča količinskih kazalcev uspešnosti proizvodnje delovne organizacije lahko ugotovimo še posebej dobre rezultate. Obstaja določeni negativni odmik v posameznih TOZD, katere pa bi morali podrobneje analizirati, da bi prišli do objektivnih ocen. Nedvomno bomo to morali izdelati po I. polletju letošnjega leta. Prav gotovo je odločilnega pomena lahko vsestransko poslovanje v tem obdobju razgibanega gospodarskega in družbenega dogajanja. Prav tako je odločilnega pomena tudi, kako bomo zagotovili naš čim hitrejši nadaljnji razvoj. Posebno pa je pomembno, kako in kdaj bomo realizirali načrtovano rekonstrukcijo železarne, kdaj bomo aktivirali nove kapa-

citete, ki nam morajo omogočiti, da bomo ostali vodilni proizvajalci kvalitetnih jekel na našem trgu in se bomo uspešno vključevali v mednarodno menjavo dela.

Kaj bi bilo potrebno storiti za povečanje in izboljšanje proizvodnje? Mislim, da kljub temu, da sem ugodno ocenil v celoti doseganje količinske proizvodnje in realizacije, še to ne pomeni, da smo zajeli vse možnosti za še hitrejši razvoj. Nasprotno, relativno veliko proizvodnje v vseh mogočih pogojih gospodarskih in družbenih sprememb, ki zahtevajo maksimalno vsestransko opozar-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Edo Javornik

(Nadaljevanje s 7. strani)

janje delavcev, zagotavlja, da lahko celo povečamo tempo našega razvoja. Tu pa se lahko vprašamo, na kakšen način? Mislim, da se moramo maksimalno posvečati proizvodnim faktorjem, to pa smo: delavci, naši stroji, agregati, oprema in surovine. Seveda je treba k temu dodati vrsto drugih vplivnih elementov, ki posredno močno vplivajo na te osnovne faktorje, od urejenosti osebnih dohodkov, stanovanjskih problemov, organizacije dela do urejenosti medsebojnih odnosov. Na vseh teh področjih imamo ogromne možnosti, samo grob pogled o zaposlenih v železarni daje jasne zaključke, da je to kolektiv, ki je strokovno in starostno poln družbene angažiranosti, da je optimalnih kvalitete in da na taki osnovi ne more biti večjih problemov dolgoročnega razvoja železarne. Seveda je treba k temu dodati razvoj nove tehnologije dela. Mislim, da sedaj, ko smo rešili nekatere bistvene probleme družbenega standarda, bomo morali izboljšati proizvodnjo. Gospodarjenje z materiali, surovinami in polizdelki je naše boleče področje. Mislim, da tu še nismo razvili dobre predstave, kaj pomeni zmanjšanje materialnih stroškov, predvsem če je v stroških izdelkov 70 odstotkov ali celo več vsebovanih materialnih stroškov. Prav tako je dokaj važno, kakšni so odpadki pri obdelavi, kakšni so izmečki in kakšne surovine dajemo v proizvodnjo itn. Vse to so stvari, ki neposredno vplivajo na finančne rezultate. Kljub temu pa mislim, da tendenca izboljševanja finančnih rezultatov daje optimistično napoved, da bomo ustvarili toliko dohodka, da ne bo ogrožen nadaljnji razvoj železarne in kraja ter dvig osebnega standarda zaposlenih.

Janez Bratina, TOZD ETS:

»Znano je, da naša TOZD ni direktno povezana s proizvodnjo. Seveda pa lahko precej pripomočemo k boljšemu gospodarjenju, s tem da proizvodnim obratom kvalitetno dobavljamo električno energijo in da v redu vzdržujemo vse naprave. Res pa je, da vsi vzdrževalci v železarni zadnje čase opažamo, da odnos delavcev do proizvodnih naprav in agregatov ni najboljši. To se vidi največ na

Janez Bratina

lomih strojev in okvarah, ki se pogosteje pojavljajo v naši delovni organizaciji. Nedvomno vse našeto vpliva na izpad proizvodnje, s tem pa na drugi strani še na dodatne stroške proizvodnje. Prepričan sem, da se bo tak odnos moral sedaj z reorganizacijo popraviti, saj bodo sodelavci kmalu spoznali, da pomeni zmanjšan strošek povečan dohodek. Sma-tram, da je borba za dohodek osnovna naloga vsake TOZD.

Kaj storiti v bodoče, da bomo naše gospodarstvo izboljšali? Naj povem, da se o tem zadnje čase v železarni precej pogovarjamo. Predvsem bo naša osnovna naloga ta, da se bomo morali še tesneje povezati s proizvodnimi obrati, da bomo lahko že vnaprej preventivno odklanjali morebitne okvare na napravah. Ena zelo važnih nalog nas vseh je tudi skrb za delovno varnost. Kaj hočemo s tem povedati? Predvsem to, da je danes povsod prisotna v železarni električna energija, ki pomaga lajšati našim sodelavcem težko delo. Naša skrb pa je, da ohranimo te naprave v brezhibnem stanju in da poučujemo delavce, ki delajo s temi napravami, o nevarnosti električnega toka. Mislim, da bo le skupno delo dalo rezultate, ki jih pričakujemo vsi.

Stefan Vovk, TOZD rezalno orodje:

»Ko prehajamo v drugo polovico leta, je čas, da pregledamo, kako smo poslovali v prvi polovici in kako je obrodil trud, ki ga je vsak po svojih močeh vlagal v boljšo in večjo proizvodnjo. Skupni rezultat nam je dokaz o pravilno ali pa nepravilno postavljenih proizvodnih ciljih, poteh in načinov za doseg te namenov. Kako vestno smo sprejeli zadane nam naloge, pa nam bodo povedali določeni podatki oziroma rezultati proizvodnje, ki bodo hkrati tudi ocena naših prizadevanj.

Januarski uspeh proizvodnje je bil dokaj slab. Bil je daleč pod načrtovanim in še celo pod lansko doseženo proizvodnjo. Že takoj naslednji mesec se situacija bistveno spremeni. TOZD v vseh naslednjih mesecih dosega in presega planirano vrednostno proizvodnjo, ki beleži rahel vzpon vse do aprila, ko je dosežen maksimum. Vrednost lanske proizvodnje ob istem številu zaposlenih znaša za prvih šest mesecev 37.515.419, v letošnjem 45.462.876 dinarjev, kar da indeks povečanja 1,21. Planirana proizvodnja za prvih šest mesecev letošnjega leta je bila 42.622.200, dosežena 45.462.876, kar da indeks prekoračitve 1,06. Tudi kosovno smo letos za to obdobje izdelali orodja več kot v lanskem letu, lani 776.255, letos 810.755 kosov, kar da zopet 4,5 odstotka več kot lansko leto.

Vidimo, da so bili rezultati naših prizadevanj zmerni in ocena bi bila zadovoljiva, vendar pa hkrati ugotavljamo, da ni bilo tako, da ne bi moglo biti še boljše. V tem obdobju smo namreč zabeležili še cel kup pomanjkljivosti in slabosti te relativno mlade TOZD, odprava teh slabosti pa nam obeta boljši uspeh proizvodnje. V obravnavanem obdobju so nas pestile namreč še razne pomanjkljivosti, ki so ovirale pot k večji produktivnosti. Vsi v en glas, denimo, ugotavljamo, da bi moralo biti planiranje boljše; od plana prodaje, nabave materiala,

pa vse do plana proizvodnje, po drugi plati pa zopet ugotavljamo, da je to težko izpeljati. Izdelujemo namreč veliko množino artiklov, ki otežuje planirano proizvodnjo in drobi njene kapacitete. Zaradi tega je torej potreben dober kader in zaradi razdrobljenosti proizvodnje je tudi zmanjšana naša konkurenčna sposobnost pri izvozu. Naročil smo imeli za to obdobje dovolj, smo pa z dobavo izdelkov največkrat kasnili, čemur je tudi krivo precejšnje število nesreč pri delu (ki resda niso bile težje), veliko število bo-

Stefan Vovk

lezni in nepravčasne dobave materiala. Ob tem asortimanu namreč potrebujemo velike količine in veliko število različnih dimenzij kvalitetnih jekel. Da pa ne bi bila vezana prevelika sredstva v osnovnem materialu, smo imeli na zalogi večji del materialov, ki so namenjeni za standardne izdelke, ki nastopajo v večjih količinah, za ves ostali pestri program pa je bilo treba material naročevati sproti. Za kvaliteta — plemenita jekla so dobavni roki dolgi, izbira na trgu majhna, določene so bile neke minimalne količine v naročilu in naši dobavitelji so z dobavo največkrat kasnili, kar je neposredno vplivalo na naše izpolnjevanje rokov in povečevalo nedovršeno proizvodnjo.

Naslednji problem, ki je bil in je ostal tudi pereč, je velika iztrošenost naših obdelovalnih strojev, ki povzroča pogoste zastoje in zmanjšuje produktivnost. Velik vpliv na potek in stroške proizvodnje je imela tudi naša prešibka kontrola kvalitete. Zaradi omenjene pomanjkljivosti so se napake na izdelkih odkrivala velikokrat prepozno oziroma šele na koncu procesa, kar pa po nepotrebnem povečuje stroške proizvodnje in zaseda razpoložljive kapacitete strojev. Tudi delovna in tehnološka disciplina bi morala biti boljša in cilj nas vseh mora biti, da jo popravimo in tudi s tem ukrepom pomagamo dvigniti produktivnost.

Na koncu bi želel še omeniti ugotovitve delegatov zvezne skupščine SFRJ, ki tudi potrjujejo, da se slični problemi pojavljajo povsod v našem gospodarstvu. Ugotovljeno je, da je izkoriščenost zmogljivosti v industriji še vedno nizka in da temu niso krivi le stroji, da se gospodarstvo še ved-

no otepa s problemi produktivnosti in izkoriščanja zmogljivosti strojev in naprav, kakor tudi človeških potencialov. Nekateri podatki potrjujejo, da je stanje razmeroma neugodno. Neizkoriščene zmogljivosti tako vplivajo na uresničeno proizvodnjo, da je ta celo za četrtino nižja od mogoče. Navaja se, da je v letu 1975 (novejših podatkov ni), bilo zasedenih približno 15 odstotkov strojev na eno izmeno, 26 odstotkov v dveh izmenah, ostali pa so bili delno zasedeni na tri izmene, sedem odstotkov pa jih v letu 1975 sploh ni delovalo in so »proizvajali čisto izgubo«. Po ocenah strokovnjakov je izkoriščenost zmogljivosti v jugoslovanski industriji za 10 do 15 odstotkov nižja kot v deželah Zahodne Evrope. Med razlogi za takšno stanje pa navajajo pomanjkanje surovin, materiala, delov, delovne sile in okvare na strojih. Zabeležen je velik izostanek z dela zaradi bolezni (poprečno 13 dni), za kar je bilo treba plačati iz sredstev temeljnih organizacij 3527 milijonov dinarjev, kar pa zopet zmanjšuje dohodek.

Mislim, da ni potrebno še enkrat poudariti skladnost teh ugotovitev z našimi problemi v proizvodnji in da je potrebno vložiti čim več naporov, da jih zmanjšamo, če jih že ne moremo odpraviti.

Vlado Rac, TOZD jeklarna:

»Topilnica v glavnem dosega proizvodni plan jekla. Tako je v prvih šestih mesecih izdelala 102.624 ton jekla, kar je več kot polovica celotnega letnega plana. Vendar moram reči, da je zaradi bližnjih generalnih remontov na predelovalnih in topilniških agregatih izdelala okrog 2.000 ton jekla premalo. Da bi bile težave za doseganje planirane proizvodnje po kvaliteti in količini čim manjše, bo v prvi vrsti potrebno skrbeti za boljši kvalifikacijski sestav zaposlenih v jeklarni. Tu mislim predvsem na kvalificirane delavce iz poklicnih šol. Drugič bo potrebno precej več storiti na področju delovne discipline. Mislim, da bomo morali tu narediti še največ. Precej nas moti zadnje čase tudi precejšnja odsotnost z dela. Iz dneva v dan se večajo neopravičeni izostanki in bolezenski. Vse to pa vpliva na dobro poslovanje. Naj povem, da so to zelo

Vlado Rac

delikatne stvari, pri katerih topilnica ni dovolj močna za razreševanje. Zato bo nujno potrebna pomoč drugih strokovnih služb in družbenopolitičnih dejavnikov.

Prav tako je problem za doseganje kakovostne in količinske planirane proizvodnje zaradi neurejenega zbiranja starega železa na splošno in shranjevanje tega oziroma skladiščenje. Reči moram, da je velik problem tudi v tem, da so remontni vzdrževanja agregatov predolgi in imajo za posledico prevelike zastoje. Rad bi v imenu vseh zaposlenih v jeklarni povedal še to, da se zelo dobro zavedamo, da je proizvodnja jekla tudi nadaljnja gospodarska povezava. Kolikor bo nam uspelo realizirati predvideni letni plan izdelave jekla, bodo tudi ostale TOZD lahko delovale nemoteno pri doseganju svojih gospodarskih ciljev.

Alojz Knez, TOZD idustrijski noži:

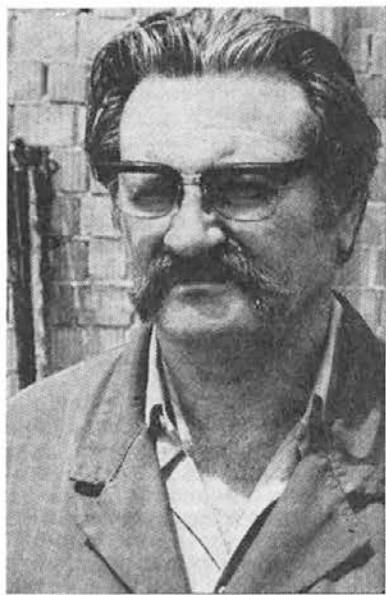
»Naj povem, da je naš delavski svet že kar pri sprejemanju delovnega plana za letošnje leto opozoril na to, da ga bo možno izpolniti samo s pogojem, da bo tudi ustrezni asortiment naročil. Naša pričakovanja se niso izpolnila, ker je asortiment tak, da zahteva sorazmerno veliko vložnih ur, vložnega dela na enoto proizvoda. Znano je, da moramo za nože, ki se prodajajo na ameriško tržišče, vložiti trikrat več truda kot za domače tržišče. Če pogledamo naše proizvodne rezultate, globalno precej zaostajamo za planom, vendar pa bi pri tem opozoril na to, da smo povečali izvoz na ameriško tržišče okrog 275 odstotkov proti letu 1976. Seveda je tudi tu bila vložena večina proizvodnih ur.

Mislím, da smo daleč od tega, da bi morali biti s temi rezultati zadovoljni. Naj povem, da v drugi polovici letošnjega leta pričakujemo glede na naročila iz Sovjetske zveze tudi dvig našega tožnega plana. Prav tako precej pričakujemo od pregleda konkret-

vodnji. Predvsem so to stari, že nekoliko dotrajani rezkalni stroji za ploščinsko brušenje. Prav tu se sedaj najbolj trudimo, da bomo te dodatne stroje čim prej nabavili. Glede na naročila pa smatramo, da bomo le s stalnim tehnološkim napredkom obdržali mesto na tržiščih in seveda s tem prodajo naših izdelkov, pridobivanje dohodka in ne nazadnje socialno varnost zaposlenih.

Mitja Šipek, TOZD kontrola kakovosti:

»Prav gotovo je v svetu regresija, zaradi katere se je zelo težko obdržati na svetovnih tržiščih s slabo kvaliteto izdelkov in seveda z visoko ceno. Mislím, da danes na ta pojav zelo težko vplivamo. Torej bomo morali izdelovati dobro kvaliteto in v določenih rokih. Tudi za naše slabo gospodarjenje

Mitja Šipek

je nedvomno vzrok v slabi kvaliteti in rokih dobave. Moram reči, da se v železarni vsi po vrsti premalo zavedamo pomembnosti, da moramo proizvajati samo dobro kvaliteto. Mislím, da je za podjetje najhujše, če lahko proda na trg manj kvalitetno robo. Zakaj najhujše? Mislím, da ljudje potem avtomatično menijo, da je kvaliteta njihovih izdelkov tako dovolj dobra. Vse to pa gre tako dolgo, dokler ne nastane katastrofa na tržiščih. Vsem je znano, da naši obratovodje silijo, da bi se taka roba morala prodajati. Pri tem pa pozabljajo, da sebi in drugim povzročajo dolgoročno škodo. Zakaj takšno obnašanje? Gotovo je vzrok v tem, da je danes še prisotna preteklost, v kateri smo lahko na tržiščih prodali vse, kar smo proizvedli. Danes pa tržišča le zahtevajo proizvode s čim boljšo kvaliteto, saj je konkurenca preostra, da bi se lahko igrali z njo.

Druga stvar, ki je prav gotovo tudi vzrok za takšno početje, je v tem, da so danes ljudje zelo pomanjkljivo organizacijsko povezani med seboj. To pa predvsem zato, ker smo obdobje prehoda iz ene v drugo organizacijsko obliko zanemarili. Prav zaradi tega se danes dogaja, da so pogodbe s kupci pomanjkljive, kar se tiče kvalitetnega dogovora. Seveda se vse to vleče do odpreme in prodaje izdelka. Zelo slaba navada pri nas v železarni je tudi, da vsake-

ga, ki je zakrivil slab izdelek, takoj zaščitimo. Vselej se tako naredi, da za takšnega povzročitelja nikoli ne zvemo. Mislím, da bo potrebno subjektivno odgovornost postriti, saj je prav ta pri nas čisto zanič. Prav tako bo nujno potrebno, da se bomo vse TOZD čimprej povezale in aktivno sodelovale. Predvsem menim, če bomo hoteli bolje gospodariti in si obdržati renome, ki je že na šibkih nogah, da bomo storili vse za čim boljšo kvaliteto izdelave naših

izdelkov. Naš TOZD pa bo pri tem imel nalogo, da bo sproti opozarjal na napake, ki jih bo opazil pri izdelavi kateregakoli izdelka. Še to lahko rečem, da procentualno in po teži izmeček bistveno ni drugačen, kot je bil pred leti. Pač pa je vznemirljivo to, da je največji procent izmečka zakrivil človek. To se pravi, da je izmečka precej več iz malomarnosti kot pa zaradi objektivnih vzrokov.

F. Rotar

Novi poslovodni organi

V drugi polovici junija so bili na delavskih svetih temeljnih organizacij na osnovi javnega razpisa imenovani tile ravnatelji:

TOZD Jeklarna — Vladimir Rac, dipl. ing.,
TOZD Jeklolivarna — Jože Matitz, inž. org.,
TOZD Valjarna — Sead Karadža, dipl. ing.,
TOZD Kovačnica — Koloman Vrečič, ing. org.,
TOZD Jeklovlek — Anton Godec, ing.,
TOZD Kalilnica — Maks Večko, dipl. ing.,
TOZD Stroji in deli — Jože Potočnik, ing. org.,
TOZD Pnevmatični stroji — Vinko Trafela, prof. stroj.,
TOZD Vmetarna — Danijel Praprotnik, ing. org.,
TOZD Industrijski noži — Alojz Knez, dipl. ing. stroj.,
TOZD Rezalno orodje — Štefan Vovk, ing. stroj.,
TOZD Elektrotehnične storitve — Janez Bratina, dipl. ing. elek.,
TOZD Strojno gradbeno vzdrževanje — Roman Haber, dipl. ing. stroj.,
TOZD Transport — Peter Vogel, ing. org.,
TOZD Priprava proizvodnje — Jože Žunec, dipl. ing. mag.,
TOZD Kontrola kakovosti — Mitja Šipek, dipl. ing. met.,
TOZD Raziskave in razvoj — Jože Borštner, dipl. ing. met.,
TOZD Komerciala — Peter Orožen, dipl. oec.,
TOZD Družbeni standard — Jože Šater, strojni tehnik.

Razpis za ravnatelja TOZD energija ni uspel. Zato je delavski svet te temeljne organizacije sprejel sklep, da se razpis ponovi, in do zadnje delovne mesta imenoval v. d. ravnatelja Antona Vehovarja.

Delavski svet železarne je, prav tako po opravljenem javnem razpisu, imenoval podpredsednika poslovnega sveta za metalurško proizvodnjo in podpredsednika poslovnega sveta za mehansko obdelavo. Imenovana sta bila Milan Dobovišek, dipl. ing., dosedanji direktor TOZD metalurške proizvodnje, in Jože Geršak, dipl. ing., dosedanji direktor TOZD mehanske obdelave.

Delavski svet je imenoval tudi poslovodni svet v sestavi:

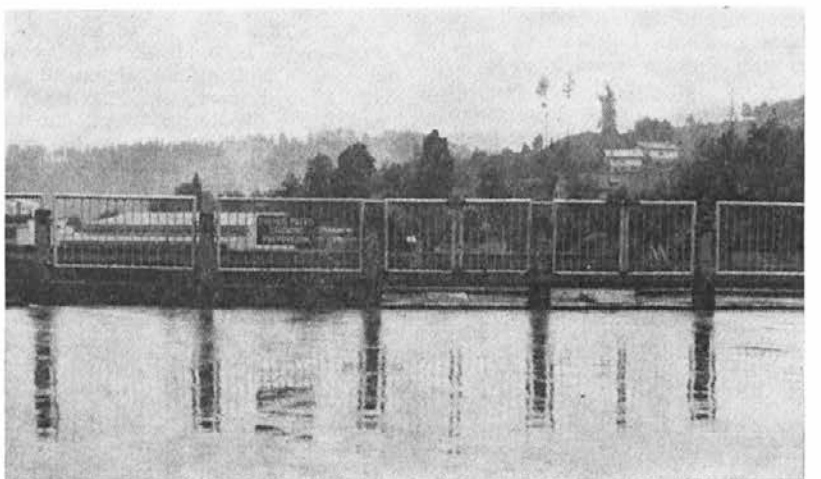
1. Franc Fale, predsednik poslovnega sveta
2. Milan Dobovišek, dipl. ing. met., podpredsednik za metalurško proizvodnjo,
3. Jože Geršak, dipl. ing. stroj., podpredsednik za mehansko obdelavo,
4. Jože Žunec, mag. dipl. ing., član za proizvodno tehnološke zadeve,
5. Mitja Šipek, dipl. ing., član za zadeve kvalitetne proizvodnje,
6. Peter Orožen, dipl. oec., član za komercialne zadeve,
7. Jože Borštner, dipl. ing., član za razvojno raziskovalne zadeve,
8. Edo Javornik, dipl. oec., član za finančne zadeve,

(Nadaljevanje na 10. strani)

Alojz Knez

nih zasedenosti efektivnih ur, ki nam jih bodo posredovale planske službe. Prav s tem bomo lahko naše planske proizvodne kapacitete čim bolj izkoristili, saj so tu še velike notranje rezerve. Povedati bi veljalo še, da imamo v naši TOZD še nekaj ozkih grl v proiz-

V dežju

(Nadaljevanje z 9. strani)

9. Janez Žnidar, ing. org., član za plansko ekonomske zadeve,
10. Adi Cigler, dipl. iur., član za kadrovske splošne zadeve.

Delovne skupnosti bodo v bodoče vodili:

- Edo Javornik, dipl. oec., delovna skupnost za finance in računovodstvo
— Janez Žnidar, ing. org., delovna skupnost za gospodarjenje
— Adi Cigler, dipl. iur., delovna skupnost kadrovske splošnih zadev.

Medtem ko so bili ravnatelji temeljnih organizacij imenovani na osnovi javnega razpisa, prav tako oba podpredsednika poslovnega sveta, pa so dosedanja glavni direktorji sektorjev prevzeli svojo funkcijo in jo bodo opravljali do izteka mandatne dobe na osnovi 231. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

j. d.

NAŠ INTERVJU:

Za enakopravno obravnavanje vseh občanov

Tokrat je na nekatera aktualna vprašanja odgovoril Đuro Haramija, predsednik izvršnega sveta občine Ravne.

»Tovariš predsednik, ali bi hoteli za naše bralce na kratko opisati delo in vlogo izvršnega sveta?«

»Vloga izvršnega sveta je opredeljena v statutu občine, naloge pa prihajajo od občinske skupščine. Iz statuta izhaja, da je IS izvršilni organ in je v mejah pravic in dolžnosti občine odgovoren za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike, za izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov ter za usklajevanje dela občinskih upravnih organov. Znano je, da sedaj IS prvič deluje, saj je nova ustava aprila 1974 uvedla izvršne svete tudi na ravni občine. V tem triletnem obdobju je IS imel 76 rednih sej ter organizirano sodeloval pri številnih drugih aktivnostih. Premalo bi bilo prostora v tem intervjuju, če bi hotel naštetiti in opisati vse naloge izvršnega sveta, zato bom navedel le nekaj najpomembnejših.

Predvsem gre za obvladovanje celotnega kompleksa planiranja družbenega, gospodarskega in prostorskega razvoja, seveda vse od priprave osnutkov in predlogov samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, do koordinacije, sprotnega analiziranja in ukrepanja. Posebna skrb trajno velja za združevanje sredstev za izgradnjo objektov družbenega standarda in doslednemu izvajanju programov. Tako zdaj gradimo telovadnico v Mežici ter osnovni šoli na Lokovici in Javorniku. Nadalje izvršni svet pripravlja in predlaga skupščini vrsto odlokov in drugih splošnih aktov.

To delo opravlja samostojno ali kot sopredlagatelj. V teh letih je bilo zboru občinske skupščine predlaganih 100 pravnih predpisov. V 90 primerih je bil predlagatelj IS, v 19 primerih pa je bilo sprejemanje opravljeno v dveh fazah. IS pa ne deluje zgolj na svojih sejah, temveč je razvil delo tudi v pomožnih organih. Člani IS aktivno sodelujejo v organih KS, SIS, družbenopolitičnih organizacijah, pri delu delegacij in v drugih organih občinske skupščine. Omeniti velja tudi skrb za pripravo in izvajanje ob-

činskega proračuna. IS sodeluje tudi s sosednjimi občinami, pri integracijskih procesih in pri organizaciji dela skupnih služb. Naš IS šteje skupaj s predsednikom

Đuro Haramija

13 članov. Šest je predstojnikov občinskih upravnih organov, ostalih šest pa deluje na drugih področjih, od tega štirje v gospodarstvu.

»Katera pomembna vprašanja zdaj rešuje IS?«

»Do konca sedanjega mandata je še devet mesecev. Treba je še marsikaj storiti. Zdaj pripravljamo program dela za to obdobje, v katerem bodo imele prednost naslednje naloge: večji poudarek ustvarjanju nove vrednosti in manjšemu trošenju družbenega proizvoda. Torej se obeta boj za večjo produktivnost dela in zaposlovanje na proizvodnih delovnih mestih, za večje možnosti zaposlovanja žena in ustvarjanje možnosti za nove poklice. Analizirati moramo tudi vzroke zaostajanja investicij v gospodarstvu in jih odpraviti. Sodelujemo pri izdelavi koncepta za usmerjeno izobraževanje v občini in regiji, sodelujemo pa tudi pri združevanju osnovnih šol v naši občini. Že sedaj pripravljamo osnutek resolucije za izvajanje politike srednjeročnega plana za obdobje 76—80.«

»Kaj bi povedali o izdajanju dovoljenj za gradnjo zasebnih hiš?«

»O tem je bilo res precej govora, sodim, da preveč in da bi lahko svoje sile porabili bolj koristno na drugih področjih. Šlo je le za nekaj individualnih lokacij oziroma za izjemne ugodnosti, katerih pa IS ni mogel odobriti. Prizadeti posamezniki so to hoteli prikazati kot izredno velik družbeni problem, kar pa v resnici ni bil. IS v okviru svojih pristojnosti dosledno uveljavlja pravično in enakopravno obravnavanje vseh občanov. Naša naloga je zagotoviti dovolj gradbenih parcel za individualno in družbeno gradnjo v občini. V okviru zazidalnih načrtov je na razpolago prek 320 gradbenih parcel v vseh štirih KS. Tudi za družbeno gradnjo je dovolj gradbenih parcel. IS se zaveda odgovornosti za kompleksno urbanizacijo. Pred kratkim je bila sklenjena pogodba z zavodom za urbanizem Maribor za izdelavo noveliranega urbanističnega programa v občini in za izdelavo urbanističnega načrta somestja Ra-

ven in Prevalj. Na zadnji seji je skupščina občine Ravne sprejela odlok o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči. Komunalni prispevek je s tem odlokom ukinjen. V bodoče se bodo izdajala samo komunalno opremljena zemljišča samo na javnih licitacijah. Seveda bodo pri tem imele pomembno vlogo krajevne skupnosti.«

»Ali izvršni svet zasleduje prizadevanja rudnika Mežica za rešitev onesnaževanja v zgornji Mežiški dolini?«

»Ne samo, da IS zasleduje izvajanje sanacijskega programa za preprečevanje onesnaževanja okolja, temveč tudi sodeluje pri izvajanju. Program sanacije se izvaja z manjšo zamudo, vendar ni bojazni, da ga ne bi izvedli. Filter za varovanje okolja pred svinčnim prahom bo nared v tem letu. Tudi Meže rudnik ne bo več onesnaževal s flotacijskim muljem. IS bo s skupnostjo za varstvo zraka že v jeseni predlagal program varstva okolja.«

Franc Rotar

Mladinci z udarniško značko

2. 6. 1977 je krenila na delovno akcijo v Slovenske gorice mladinska delovna brigada Prežihovega Vranca z Raven. Petdeset mladincev, od katerih so se mnogi prvič odpravljali na delovno akcijo, je predstavnikom občinskih organov dalo obljubo, da bodo delo vestno in prizadevno opravljali ter se vrnili kot udarna brigada. Nihče od prisotnih — niti brigadirji — ni vzel te obljube tako hudo resno, želeli pa so vsi, da bi bili rezultati čim bližji obljubam.

V četrtek, 23. junija, so se brigadirji vrnili na Ravne — udarni v prvi in drugi dekadi, na prvi in drugi udarni dan, 25 odstotkov udarnikov. Na novem praporu, ki so ga brigadirji prvič razvili pred odhodom v Slovenske gorice, je pripet trak akcije, najvišje priznanje brigadi, ki je osvojila vsa možna priznanja.

Tako prijetnega presenečenja vsi tisti, ki so brigadirjem zaželeli srečno pot, najbrž niso pričakovali, pa tudi brigadirji so na sprejemu, ki jim ga je pripravila občinska konferenca ZSMS v ravenski

Nami, presenečeni nad razveseljenim uspehom, prepevali stare in nove brigadirske pesmi.

Vlado Plazovnik, komandant brigade, je o akciji dejal:

»Že prvi dan po prihodu v Slovenske gorice smo vzorno uredili brigadirsko naselje, potem pa smo, zadovoljni zaradi začetnih uspehov, delali vse bolje. V treh tednih, kolikor je trajala akcija, smo skupno z brigado iz Domžal izkopali 1100 metrov jarka in vanj tudi položili vodovod.

Normo smo prekoračili za dobrih dvesto metrov, prav tako pa smo se kot brigada uspešno izkazali na področju družabnega življenja. Izdali smo tri številke biltena in imeli dnevno urejen stenočas, večeri pa so bili zapolnjeni z raznimi prireditvami. Brigadirji so se ves čas obnašali vzorno, kar je tudi h končnemu uspehu mnogo pripomoglo.

Uspehi, ki smo jih dosegli, naj bodo vzpodbuda za še boljše delo vsem brigadirjem, ki so bili letos na akciji, pa tudi tistim, ki se nam bodo naslednjič pridružili.«

Del brigade Prežihovega Vranca

In kaj meni o uspehih brigade sekretar OK ZSMS Ravne Milan Klemenc?

»Vsekakor takšnega uspeha nisimo pričakovali. Se zlasti zato ne, ker smo s formiranjem brigade imeli precej težav, saj so brigadirji krenili na delo še v času šolskega pouka, pa tudi v delovnih organizacijah je bilo nekaj težav z urejanjem odsotnosti. Šele nekaj dni pred pričetkom akcije smo pravzaprav zvedeli točno število in imenski seznam brigadirjev, zato tudi priprave niso bile kdove kako dobre. Z brigadirji smo se sestali na treh brigadnih konferencah, kjer smo razdelili obveznosti, vendar smo imeli premalo časa, da bi se posvetili in-

formacijam o brigadirskem življenju.

No, vidim, da so ga brigadirji kljub predhodnim skupnim informacijam dobro spoznali in nas s svojo resnostjo in prizadevnostjo prijetno presenetili. Povedati moram tudi, da pred današnjim dnem ni še niti ena brigada v občini ali regiji dosegla takšnih rezultatov in se vsem brigadirjem v imenu ostalih mladincev iskreno zahvalim.

Težko so se tisti večer brigadirje razšli — navezani drug na drugega in na trdno prijateljstvo — sklenjeno v brigadi so si obljubili, da bodo naslednjič zopet skupaj, ko bo šlo za pomoč v tistih delih domovine, ki jih potrebujejo.

Stane Bodner

Kakšno slovenščino pišemo

Obsežno in umetno sestavljeno skupino glavnih ter odvisnih stavkov imenujemo **veliki stavek** ali **periodo**. Ta ima dva dela: pravi pravljali **prerek** ali **sklepni pretek**. Prvi del misel pripravlja, drugi jo izpeljuje in zaključuje. Primer:

»Ko bi se sklicali narodi pred sodni stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročnimi talenti, kako se je vsak po svoje udeležil vesoljne omike: smel bi se mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobnimi bukvicami, katerim se pravi Prešernove poezije.«

Seveda nihče ne terja tako izbranega izražanja od naših gospodarstvenikov, pravnikov in politikov, le razumljivosti in jasnosti. A kaj vidimo? V resolucijah, zakonih in samoupravnih sporazumih so stavčne periode s po 200 do 400 besedami čisto vsakdanja stvar. Poglejmo dva primera iz predloga »Resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1977«:

»Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da bodo na družbeno-ekonomski razvoj v letu 1977 v veliki meri vplivali rezultati in tendence razvoja v letu 1976, ki se kažejo zlasti:

— v nadaljnji preobrazbi družbeno-ekonomskih odnosov, ki se kaže zlasti v postopnem uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja in dogovarjanja o skupnih interesih in ciljih, v intenziviranju procesov samoupravnega združevanja dela in sredstev v najrazličnejših oblikah, v delovanju delegatskega sistema, v sprejemanju novih sistemskih zakonov ter v medrepubliškem dogovarjanju, čeprav so praktične rešitve pogosto še nepopolne oziroma rezultat formalnega prilaganja dosedanjega stanja ustavnim izhodiščem;

— v bolj umirjenih in skladnejših gibanjih na področju tržišča in cen ...«

V obeh zgornjih odstavkih in nato še sedemkrat si mora bralec priključiti v spomin zadnje besede prereka (namreč: »ki se kažejo zlasti:«), da ohrani smiselno celoto. Seveda pa je veliko vprašanje, kdo lahko po vrsti natrpa v spomin 360 besed porea, pa npr. pri 125., 285. in 333. besedi še ve, kaj je prebral na začetku. Pa vendar je zlaganje takšnih skladovnic dosledna metoda te reso-

lucije v skoraj vseh nadaljnjih poglavjih in podpoglavjih.

Samo še en primer si oglejmo iz nje:

»Ocene gospodarske rasti v letu 1977, ki upoštevajo tendence v gospodarskih gibanjih ob koncu leta 1976 in na prehodu v leto 1977, možnosti za povečanje proizvodnje v obstoječih in novih proizvodnih zmogljivostih ter pričakovano povpraševanje na domačem tržišču in ocenjene možnosti za povečanje izvoza, kažejo, da bo ob nadaljevanju intenzivnih naporov za stabilizacijo, bistveno povečanjem uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov razvoja, ob predvidenem združevanju dela in sredstev zlasti za razvoj dejavnosti skupnega pomena in ob pravočasno sprejetih ukrepih tekoče ekonomske politike moč v letu 1977 doseči: — ...«

Sledi osem odstavkov porea z okoli 320 besedami. Pri tem se je treba osemkrat vrniti na citiran pretek, v katerem pa seveda glavna misel ni natisnjena polkrepko (to si je dovolil avtor tega članka). Seveda tu nimamo prostora raziskovati, ali bi se v naštetih primerih kaj le dalo povedati krajše, bolj preprosto in s tem bolj razumljivo.

Prej bo čas, da potegnemo črto, se spomnimo primerov iz dosedanjih člankov na to temo in si poskusimo razložiti, zakaj tako trdovratno vztrajamo prav pri izumetničenem, papirnatem in težkem jeziku, ki ga zasebno niti ne govori niti ne piše noben poprečen Slovenec.

Vzroki so po mojem naslednji:

— neznanje, združeno z jezikovno neosveščenostjo,

— ne tako temeljito poznavanje snovi, o kateri pišemo, da bi jo znali podati na več načinov, narkar bi za javno rabo izbrali najpreprostejšega (niti ne čutimo potrebe po tem),

— slepo zaupanje avtoritetam

(»Če v Ljubljani tako pišejo, na republiko, bo že prav! Kako bi mogli v vseh 60 slovenskih občinah drugače? Če direktor — predsednik, sekretar — tako govori, bo že prav.«) In naposled:

— nestrpnost do stare rabe.

Če npr. danes še kdo zapiše »podjetje« namesto »delovna organizacija« ali »plača« namesto »osebni dohodek«, je to enak greh, kot če bi rekel »gospod« namesto »tovariš«.

Pri tem je npr. »financiranje« v bančnem pomenu gotovo nekaj drugega kot preprosto »plačevanje«, »osebni dohodek« pa niso isto kot nekdanje »plače«, itn. A prvič bančne finese razen računovodij oziroma ekonomistov komaj kdo zares pozna, drugič pa tudi tisti, ki jih poznajo, nimajo zmeraj v zavesti vseh njihovih pomen-skih tančin. Ker pa jezik zdravo teži k poenostavitvam, naredi iz »osebni dohodkov« odé (OD). Pa smo kljub najlepšim namenom namesto dveh slovenskih besed dobili kratiko, ki bi prav tako lahko bila francoska ali japonska. — Da pa bo šala še večja, najrazličnejše oblike financiranja pa tudi OD lepo enotno pišemo v dinarjih, govorimo pa celo še kar o »kovačih in jurjih.«

Pri pisanju pač ni zmeraj prva oblika, ki se je spomnimo, že najboljša, posebno ker lahko vsako stvar povemo dolgo ali kratko. Tam davno v 2. razredu osnovne šole smo se vsi začeli učiti, kaj je obnova:

»Preberi — skrajšaj! Preberi — povej s svojimi besedami!« In tako vse do 8. razreda, nato pa še v srednji šoli:

»Preberi knjigo, ki ima 200 strani, napiši o njej dve!«

Seveda so to bile najprej zgod-bice in nato romani. Toda ali ne srečujemo takšnih obnov vsak dan v časnikih, po radiu in TV? Mar ni obnova vsak dober zapisnik o triurni seji, vsako potno po-

ročilo? Sleherni strokovnjak, ki napiše razpravo, dolgo 16. str., mora znati podati njeno bistvo tudi v desetih vrsticah.

Nenehno torej vsak na svojem področju luščimo bistvo stvari. Nekoč morda res predvsem novinarji, politiki, znanstveniki in pisatelji, vsak s svojimi sredstvi, s svojim posebnim jezikom — danes že delegati, a to pomeni prej ali slej skoraj vsi. Pri tem pa se vsak zares lahko vpraša, kdaj je zadnjikrat ponovil pravila za pisanje obnove, kolikokrat si je vzel deset minut časa, da bi raz-mislil, ne o vsebini tega, kar bo napisal, temveč o tem, kako bo to opravil.

Pred vsako košnjo je treba sklepati koso, med košnjo pa jo še večkrat nabrusiti. Podobno je treba ravnati z vsakim orodjem, ki ga uporabljamo. — Kaj pa je jezik drugega kot »orodje« za izražanje in posredovanje misli?

Toda bodi dovolj. Na katerem-koli koncu se pač lotimo naše vsakdanje pisane slovenščine, zmeraj se razmišljanje izteče v resnico, da je rezultat lenobe in domišljavosti. Ničesar menda ni treba iz slovnice ponoviti, ničesar se naučiti, v noben slovar pogledati in kakor je, je prav.

Zato je s slovenščino v javni rabi pač enako kot z vsemi drugimi javnimi rečmi v naši družbi: če nam je všeč takšna, kakršno imamo, bo takšna ostala, če ne, pa ne.

Marjan Kolar

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Lavo Čermelj, Jožef Stefan. Biografija. Lj. MK 1976. 128 str. 75 din.

To je nova, razširjena izdaja biografije velikega fizika. Kljub skromnemu obsegu dobro prikazuje Stefanovo življenje in delo. Bogati jo vrsta dokumentarnih fotografij.

Andrej Inkret, Spomini na branje. Maribor, ZO 1977. 268 str. 140 din.

»Naši razgledi« štejejo med redke slovenske časopise, ki v stalni rubriki bralcem redno predstavljajo domače knjižne novosti z več kot le kratkimi povzetki vsebin in oznakami. Ker ni majhna stvar prebrati in ovrednotiti vse, kar na Slovenskem izide leposlovja, se kritiki seveda

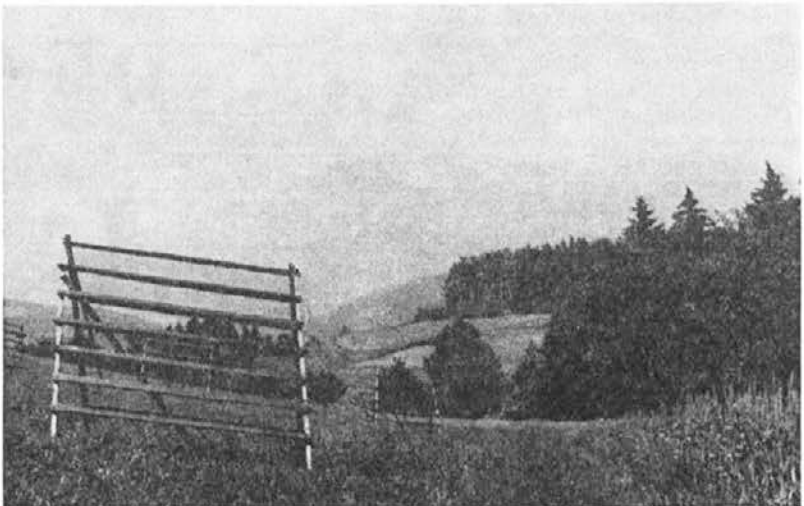
menjavajo. V navadi pa je že, da nato svoje kritike in recenzije izdajo tudi v knjižni obliki. Tako je naredil nekoč Mitja Mejak, tako Dimitrij Rupel in zdaj Inkret. Ocenjeval je predvsem prozo, dramatiko in publicistiko, in sicer predvsem z estetskega stališča.

Colombo 1976. Govori, dokumenti, resolucije. Lj. ČZP Komunist 1977. 196 str. 50 din.

Knjiga je dragoceno gradivo za vsakogar, ki se želi seznaniti z današnjo stopnjo razvoja gibanja neuvrčenih, kakor jo je prikazala lanska konferenca v Colombu.

Beno Zupančič, Po meri našega človeka. Zapiske, govori in razmišljanja. Lj. ČZP Komunist 1977. 116 str. 65 din.

Avtor, politik in pisatelj, je v letih 1975 in 1976 napisal vrsto

Mogočna Peca

člankov na temo »človek, delo, kultura«, ki so tu zbrani v brošuri. To je aktualno branje za vsakogar, ki se ukvarja z vprašanji kulture v samoupravnih družbi.

PREVODI

Miroslav Stingl, Za zakladi majevskih mest. Kulturnozgodovinska študija. Lj. MK 1977. 249 str. 148 din.

Knjiga je svojevrstna zmes potopisa in znanstvenega raziskovanja davne dežele Majev v srednji Ameriki, o kateri je bilo sicer že veliko napisano, hrani pa še zmeščen obilo neraziskanega.

Johannes M. Simmel, Nihče ni otok. Roman. Maribor, ZO 1976. 772 str. 320 din.

Reportažno-bestsellersko napisan roman o krutem svetu filma, ki na zunaj marsikoga slepi s svojim leskom.

Luigi Pirandello, Rajniki Matija Pascal. Lj. CZ 1977.

V svojem znamenitem romanu je avtor ustvaril črnogledno podobo sveta, kjer se človek sicer ne more osvoboditi prekletstva lastnega življenja, vendar lahko tudi v trpljenju najde moč, da vztraja še naprej.

Elizabeth Jane Howard, Brez Juliusa. Roman. Murska Sobota, Pomurska založba 1976. 309 str. 140 din.

Dnevi v podeželski hiši razkrijajo usode različnih ljudi (mater, dveh hčera itn.), nekaj se razpleta, nekaj zapleta. Pisateljica trka na bralčeva čustva, pa še napeto je napisala knjigo.

Po Knjigi 77 in
Knjižnem trgu v Delu

PIHALNEMU ORKESTRU ŽELEZARNE RAVNE

Ob vašem izrednem dosežku, ko ste postali prvaki med prvaki pihalnih orkestrrov na Slovenskem, vam v imenu vseh slovenskih železarjev iskreno čestitam. Vaš zaslužen uspeh je plod dolgoletnega, predanega dela, v katerega je vtkan duh kapelnika Hermana in Lipovnika, ki mu sledi.

Prepričani smo, da so vas tudi letna srečanja godbenikov Slovenskih železarjev vzbudila, zato jih bomo v prihodnosti še bolj negovali. Z najnovejšo zmago ste se najbolje oddolžili ravenskim jeklarjem za razumevanje, ki bodo odslej, ubrani po vaših akordih, še bolj ponosno skrbeli za ugled koroškega jekla.

Gregor Klančnik

INFORMATIVNO – AKTUALNO – INTIMNO

Pogreb Blaža Mavrela naj bi bil ali je bil veličasten. Ne bi bilo prav, če bi z njim skušali plačati ali plačali dolg možu, ki nas je prijetno vznemirjal celi dve generaciji. Spomnil bi samo na že pred drugo svetovno vojno izdane »Nove camarske pesmi«. Njegovo samotarsko snovanje bo treba še raziskati in se mu s

takšnim ali drugačnim spremljanjem nismo mogli oddolžiti.

Težko je pomagati možu — človeku, ki odklanja pomoč v gmotni ali drugačni obliki in vendar se je ta pomoč, dana na neprisljčen in izviren način, manifestirala. Med drugim smo mu člani zbora Šentanevskih pavrov njegovo pesem zapeli na domu, ker ni hotel na predstavo, kjer naj bi ga z njo javno počastili. Pesem, ki celo ni menda za vsako uho, pa je za srce. Srce se je moralno odpreti in pogreb je bil veličasten.

Ni še dorasla naša družba vsemu, pa so se znašli ljudje, ji po svoji dolžnosti pomagali iz zadrege. Iz teh drobcev skrbi in zaradi svoje onemoglosti se je razkrila vsa Blaževa človečnost, prej zakrita s posebnimi svojstvi, in na parah je ležal naravnost poduhovljen. Tudi z množično udeležbo na pogrebu moramo biti zadovoljni. Nič ne pomaga boom po smrti, toda mnogi so bili prikrasani za veličastno naravo, kakršna se je razkrivala tik pred dolgo pričakovanim dežjem. Domačini so v celoti pokazali svojo zavest. Na Strojno je treba še prihajati, pa ne samo na pogrebe, saj to tudi mnogi drugi Strojanci zaslužijo, kot je to zaslužil Blaž.

Trdo življenje krajanov je enako samoraslo, in če družba ne zmore v celoti zagotavljati potrebne podpore, smo zopet vsi skupaj dolžni za izvirno samoraslo človečansko pomoč in ti zavestni drobci bodo pomagali ohranjati kraj in te pridne ljudi take, kot morejo in morajo biti. Srce se mora odpirati ne samo ob moštu, pa bosta tudi kraj in človek ostala odprta za skupne potrebe. Če smo žrtvovali Blažu delček svoje sreče, smo jo žrtvovali družbi in le s človeškimi žrtvami more biti družba dobra. Strojna bo plačevala z vrednotami v človeku in naravi. Tu bomo znova prijetno presenečeni in pesem Mavrelavih rojakov bo vedno uglašena s tokovi razvoja.

Maks Merkač-Hudopisk

BILTEN KOROŠKEGA KINOKLUBA

Koroški kinoklub si je zaadal nehalno nalogo, da bo mesečno izdajal svoj biltens. Nelahko pač zato, ker mesec razmeroma hitro mine, redna publikacija pa zahteva od sodelavcev stalno angažiranost.

nost, nenehno tvorno razmišljanje in oblikovanje lastnih misli tudi na papirju.

2. številka ima v uvodu spominke zapise o Blažu Mavrelu. Zanimiva je zamisel o Mavrelu nagradi, ki naj bi jo podeljevali na klubskih in medklubskih filmskih festivalih. Že zdaj so določili datum letošnjega 5. klubskega festivala, ki naj bi bil 19. 11. 1977, razpisali pa tudi tekmovanje za klubski pokal.

Klub je navezal stike s filmskim klubom iz Beljaka, ki jih namerava gojiti še naprej.

V članku z naslovom »Vdovstvo Carniolae« je Vinko Ošlak negativno ocenil film »Vdovstvo Karoline Zašler«. Nadaljuje se zapis »Historiat filmske lepote«. Iz naših razgledov je ponatisnjena ocena »Blaž Mavrel in drugi« — o amaterskem filmu — Stanke Godnič. Sledi Ošlakova glosa o kinematografiji in samoupravni družbi pa strokovna navodila za filmanje.

Simpatična revijica!

-k

INSTITUT »JOŽEF STEFAN«

Z BIOKEMIJO NAD ODPADKE

V zadnjih letih postaja za gospodarstvo, zlasti še za prehranbeno in farmacevtsko industrijo, vedno bolj zanimivo raziskovanje proteinov, encimov in drugih biološko aktivnih snovi. Raziskovalci IJS se tega že vrsto let zavedajo ter se že 20 let ukvarjajo s problemi izolacije encimov živalskega in rastlinskega izvora (na primer goveda, prašiča, mikroorganizmov) in pripravljajo iz njih snovi, ki bi lahko služile kot surovine ali že končni produkti. Moramo priznati, da so se začeli za naše dosežke v zadnjih dveh, treh letih zanimati tudi strokovnjaki iz gospodarstva ter je prišlo tudi že do konkretnih dogovorov in rešitev. V sodelovanju z raziskovalci iz tovarne Krka v Novem mestu smo uspeli v plazmanu domačih proteoliznih encimov za potrebe usnjarstva.

Nadaljnja možnost: precejšen del naših klavnic še vedno spušča v kanale živalske kri. Tako ne samo da kvari vode, ampak meče dobesedno vanje denar. V krvi je namreč več kot 100 različnih sestavin, ki so uporabne zlasti v farmacevtski industriji in drugod. Razvite države so že zdavnaj do-

Sodobnost

jele vrednost krvi, pri nas pa si ta miselnost le počasi utira med gospodarstveniki pot.

Pogledimo samo primer hemoglobina. Za 10 kg hemoglobina potrebujemo približno 100 l krvi. Cena krvi se giba med 1 in 2 dinarjema, cena 1 kg hemoglobina, ki ga je mogoče proizvesti z dokaj enostavnimi postopki, pa je 38.000 dinarjev (ZR Nemčija 5000 DM). Če se hemoglobin očisti še naprej, se cene podeseterijo. Ob tem naj samo povemo, da čiščenje ne zahteva posebno dragih aparatov, saj hemoglobin za lastne potrebe proizvajamo kar v naših laboratorijih. S podobnimi številkami in razmerji računamo tudi druge, primer pri plazmi, ki se lahko neposredno uporabi kot izredno bogat dodatek proteinov živalski ali človeški prehrani ali pa kot izhodna surovina za izolacijo cele vrste plazemskih proteinov, ki so neobhodno potrebni v zdravilstvu.

In kje so še albumini, globulini, plazmin, hormoni, serumi in tako dalje in snovi iz pankreasa, kot na primer insulin, tripsin in tako dalje. Dalje, iz različnih mikroorganizmov je možno izolirati celo vrsto biološko aktivnih snovi, uporabnih v farmacitiki, mlekarstvu, usnjarstvu, pivovarstvu, industriji sokov in vinarstvu, mesni industriji in tako dalje. Skratka, institutska biokemija ponuja roko gospodarstvu, le stisniti jo je treba.

REKREACIJA IN ŠPORT

NAŠ SODELAVEC KAJNIK V REPREZENTANCI ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Na državnem prvenstvu v lovu rib s plovcem v Kostanjevici 16. in 17. julija je naš sodelavec Ludvik Kajnik dosegel svoj največji uspeh. Čeprav mu je bila iz neznanih razlogov najprej storjena krivica, da kot lanski viceprvak ni bil uvrščen v slovensko reprezentanco (ta je med osmimi ekipami osvojila prvo mesto), je le premagal razočaranje, se zagrizen boril in dosegel v tekmovanju 40 posameznikov s 7538 točkami odlično tretje mesto v državi. Bil

je hkrati najbolje uvrščen Slovenec (naslednji šele osmi).

Če že ni bil dovolj dober za republiško, pa je zdaj postal član državne reprezentance, s katero se bo jeseni udeležil svetovnega prvenstva, ki bo verjetno v Luksemburgu. — Iskreno čestitamo!

FUŽINAR DVAKRAT DRŽAVNI PRVAK

Kronika NTK Fužinar bo morda ugotovila, da se motimo in so ravenski namiznoteniški igralci dosegli kdaj v preteklosti tudi že večji uspeh, vendar se nam zdita v Travniku osvojena dva naslova

moštvenih prvakov pri pionirskih in pionirskih pač največ, kar so Ravne v tem športu kdaj dosegle. Toda pojdemo po vrsti.

Od 24. do 26. junija je bilo v Travniku, v Bosni, državno pionirsko namiznoteniško prvenstvo za moštva in posameznike. Favoriti vsaj pri fantih Mariborčani, ki so naše dotlej menda redno premagovali. Povsod drugod vrsta neznank. Konkurenco v Sloveniji so naši poznali, ono iz vseh drugih republik komajda. Ker slab klub praviloma ne organizira državnega prvenstva, so torej tudi domačini dobri.

Rekreacijsko odbojgarsko srečanje med moštvom 3. izmene v Porto-rožu in ekipi šolskega tabora v Karigadoru

Pa je steklo tako lepo, da si trenerja Bavče in Jamšek nista mogla želeti bolje: Ačkova, Logarjeva in Horvatova so se bojevale za vsako točko, za vsak set. Na koncu sicer poravnane z domačim Borcem, a z boljšo razliko v igrah, so postale državne prvakinje.

Fantje Pavič, Janežič in Ginter niso hoteli zaostajati. Potokli so vse, kar se jim je postavilo naproti, nazadnje težko, pa vendar še Maribor. In tudi drugi naslov državnih prvakov je bil tu!

V bojih posameznikov sicer ni bilo več zlatih medalj, toda Ačkova je osvojila 2. mesto, Logarjeva delila 3.—4., dvojica Ačko — Logar 2., Pavič 3.—4. — kaj bi hoteli še več?

Najmlajši so torej v jubilejnem letu ravnanskega namiznega tenisa dali klubu najlepše možno darilo. Iskrene čestitke njim in trenerjem!

PLAVANJE!

Plavalci Fužinarja so se od 8. do 10. 6. 1977 udeležili velikega 14. mednarodnega plavalnega mitinga v Darmstadtu, ZR Nemčija. Na tem tekmovanju je nastopalo okrog 700 tekmovalcev iz 16 držav Evrope, ZDA in Afrike. Med prijavljenimi ekipami je bilo šest državnih reprezentanc, 36 inozemskih klubov in 29 domačih klubov iz ZR Nemčije.

Junak tega tekmovanja je bil Miran Kos, ki je dokazal svojo mednarodno kvaliteto s premočnim zmaganjem na 100 in 200 m hrbtno ter z drugim mestom na 200 m mešano. Z novim republičkim rekordom za starejše pionirje je na 100 m delfin s časom 1:05,92 se je izkazal tudi Dimitar Vočko, ki pa je v finalu zasedel na 100 m delfin 6., na 200 m delfin pa 5. mesto. Tomaž Rodič se je s svojim doslej najboljšim časom na 100 m prsno uvrstil na 4. mesto, na 200 m prsno pa je v močni konkurenci zasedel 5. mesto. Dobro je plaval tudi Drago Kos, ki se je v obeh disciplinah hrbtnega sloga uvrstil na 5. mesto.

Dekletom pa to pot ni šlo. Pretrujenost od priprav in zelo napornih tekmovanj ter potovanja so napravila svoje. Vsako leto se pokaže pomanjkanje odprtega bazena na Ravnan, še prav posebno pa je prišlo do izraza letos. Vsako leto je plavalni klub našel še kakor koli zadovoljive možnosti za priprave v 50 m bazenu, letos pa je predvidena ugodna kombinacija propadla in je preostala edina možnost priprav na Ljubljano.

Ni. Naporne in zahtevne priprave je motilo izredno slabo vreme in skoraj vsi člani prve ekipe so v času priprav za nekaj dni zboleli, tako da priprave niso dale pričakovanih rezultatov, koledar tekmovanj pa je letos še bolj zahteven kot prejšnja leta, tako da ni časa niti za počitek niti za trening. Vprašanje je, kaj lahko ob takih pogojih v tej in v naslednjih letnih sezonah pričakujemo v vse ostrejši konkurenci klubov, ki imajo vse možnosti za redne priprave v domačih krajih.

Na mladinskem državnem prvenstvu od 15. do 17. 7. 1977 v Beogradu plavalci in plavalke Fužinarja sicer v nekoliko okrnjeni sestavi niso dosegli prav tega, kar bi ob normalnih pogojih priprav v njihovem razvoju lahko pričakovali, vendar je le razveseljivo dejstvo, da so se po rezultatih so-deč že izvlekli iz najhujše krize. Z razmeroma dobrimi rezultati so posegli po naslednjih medaljah:

Rodič Maja je osvojila naslov državne mladinske prvakinje na 200 m prsno in 200 m mešano. Ta naslov je osvojila tudi štafeta 4 x 100 m kralj v sestavi: Brumen Andreja in Rodič Maja.

Srebrne medalje so osvojili: Rodič Tomaž na 200 m prsno z novim absolutnim republičkim rekordom 2:41,84, Kos Drago na 100 metrov hrbtno in moška štafeta 4 x 100 m mešano v sestavi Kos Miran, Rodič Tomaž, Vočko Dimitar in Kos Drago z novim mladinskim republičkim rekordom 4:31,82.

Bron so osvojili Kos Drago na 200 m hrbtno, Kos Miran na 100 m hrbtno, Rodič Tomaž na 100 m prsno, Rodič Maja na 100 m prsno in ženska štafeta 4 x 100 m mešano v sestavi Rodič Maja, Brumen Andreja, Pisnik Vlasta, Kolmančič Meta ter Vočko Dimitar na 200 m delfin.

Poleg teh so se v finalne skupine plasirali še Kos Drago na 100 m kralj, Kos Miran na 200 m hrbtno, Vočko Dimitar na 100 m delfin in 200 m mešano, Rodič Tomaž na 200 m mešano, Pisnik Vlasta na 400 m kralj, Rodič Maja na 400 m mešano in 200 m delfin, Brumen Andreja na 100 m prsno, moška štafeta 4 x 100 m kralj in 4 x 200 metrov kralj. V končni ekipni uvrstitvi je bila naša komaj 8-članska ekipa četrta med 20 nastopajočimi klubi s 130 tekmovalci.

16. in 17. 7. je bilo v Kranju republiško prvenstvo za mlajše pionirje A. Udeležili so se ga tudi

plavalci Fužinarja. Razen dveh so se vsi uvrstili v finale, tam pa je dosegla največji uspeh Marta Kos, ki je osvojila drugo mesto na 100 m delfin in dve tretji na 200 metrov delfin in 100 m hrbtno.

NAŠ DOPUST V POREČU

Dolgo smo govorili okrog dopusta v Poreču zaslužnih članov 30-letnikov in marsikatera ostrba beseda je padla, preden se je vodstvo tovarne vendarle odločilo, da pošlje letos jubilate v letovišče v Poreč. Poreč res lahko imenujemo turistični rekreacijski center, saj tam imaš kaj videti, delati in občudovati. Lepa je krajina in čudoviti so hoteli, saj se naselja ne imenujejo zamen »Plava laguna«, »Zelena laguna«, in hoteli imajo še posebej svoja imena. Mi smo bili v »Zeleni laguni« in v hotelu »Delfin«. Ta hotel je največji v Istri pa tudi med največjimi v Jugoslaviji, saj ima 1500 postelj.

Naša skupina s 28 člani in njihovi 10 ženami se je torej 21. 5. 1977 odpeljala na dopust. V vselem pričakovanju smo se v petih urah pripeljali z avtobusom v Poreč. Formalnosti so bile hitro urejene in že smo lahko občudovali hotel. Vsi smo bili srečni, saj smo dobili lepe sobe ter bili tudi lepo sprejeti in postreženi. V krajnih jedilnicah smo dobili mize, pri katerih smo vseh 10 dni imeli postreženo. Večinoma smo bili zadovoljni s hrano, ki smo si jo lahko izbirali.

Po zdravniškem pregledu in po majhni anketi se je začela rekreacija. Vsak dan je bila jutraj od 8. do 10. ure in zvečer od 16.30 do 18. ure. Bili smo razdeljeni v dve kategoriji: močnejši v težjo rekreacijo in slabotnejši v lažjo. Pa je bilo povsod lepo in dobro vzdušje. Tako nam je minil prijetno dan, saj kopali v bazenu ali morju so se le najbolj hrabri.

Po vsej poti in vseh formalnostih ter rekreacijskih urah nas je tov. Otmar Leš vodil in pojasnjeval, da smo bili o vsem obveščeni. Za to mu gre posebna hvala.

Za vse njegove zasluge in po-zrtvovalnosti se mu po tej poti zahvaljujejo vsi, ki smo z njim uživali dopust. Zahvala tudi vodstvu tovarne in vsem, ki so pomagali, da smo preživeli dopust v res lepem Poreču.

Alojz Nabernik

IZLET NA JANKOVEC

18. junija 1977 je sindikalna organizacija rezalnega orodja Prevalje priredila izlet na Jankovec. Prijavljenih je bilo kar 70 ljudi. To je presenetilo organizatorje, saj tako velikega števila niso pričakovali. Zato so se še bolj potrudili. Od tovarne smo se odpeljali na pušo, od koder smo pot peš nadaljevali do Šahmanovega bunkerja. Pot nas je dve uri vodila skozi gozd po položnem pobočju. Sončni žarki so se prebijali skozi vrhove dreves, ptičje petje, sveži zrak in neizmerna lepota narave nas je spremljala vso pot. Bil sem zelo razočaran, kajti bunker, ki je bil nekoč skrit pred očmi sovražnika, je danes kakor gozdarska »bajta«. Mimo nje je speljala gozdarska cesta, drevje je posekano, skratka, ta bunker je dobil čisto drugačno podobo; njegova preteklost tone v pozabo. Ko smo posedli okrog spomenika, se je slišalo le pritaženo dihanje, vse oči pa so bile uprte v našega govornika, ki je pripovedoval:

»Bunker so postavili koroški aktivisti za zimovanje v letih 1944/45. V njem je bivalo 9 ljudi. Kljub prošnjam glavni komandi za preselitev na osvobodeno ozemlje Savinjske doline so morali ostati tu, da so lahko vzdrževali zvezo s Koroško. Kasneje so se jim pridružili še trije aktivisti. Januarja 1945. leta jih je zjutraj ob petih presenetila kolona SS, ki jo je vodil domači izdajalec. V bitki sta padla tovariši Šahman in tovarišica Božič Julka-Cila, šest so jih ujeli, štirje aktivisti pa so se rešili. Ujetnike so odpeljali v Dravograd, potem pa naprej v Celovec, kjer so vsi učakali svobodo.«

To zgodbo je poznalo le malo ljudi, zato smo vsi z zanimanjem poslušali. Ko smo se vračali proti Macigovej puši, smo v mislih doživljali neenak boj teh hrabrih ljudi s sovražnikom. Po gozdu je zazvenela sprva tiho, potem pa vedno glasneje partizanska pesem kakor nekakšna zahvala padlim borcem.

Na jasi nas je čakalo presenečenje, kajti športni referenti so prostor preuredili v pravo igrišče. Razdelili smo se v pet ekip, ki so štele po 10 članov. Ob vonju čevapčičev in domačem vinu se je pričela olimpiada v kegljanju, malem nogometu, streljanju, košarki in pikadu.

Zunaj konkurence so se bili zelo »hudi« boji za »šankom« in

»Najboljši« športniki železarn v Poreču

Ogrevanje

»jedilnim pultom«. Boji so se zavlekli v pozno popoldne, največ točk je dobila 4. ekipa, ki je zmagala na koncu ustrezno proslavila.

Izlet oziroma piknik je dobro uspel, kar je dokazovala zbrana družba, ki je do večera ostala skupaj. Vsi smo bili zadovoljni in zato bi se rad še enkrat v imenu vseh udeležencev zahvalil za dobro organizacijo in hkrati izrazil željo, da bi bilo takšnih izletov še več in da bi bila udeležba zmeraj tako dobra.

Č. H.

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA KAMNIŠKE PLANINE

20. avgusta 1977 je predviden pohod slovenskih železarjev na Kamniške planine. Zanj so zadolženi Storčani. Zbirališče za vse udeležence bo v Kamniški Bistrici ob 7. uri zjutraj. Pričakujejo 400 ljudi, od tega 80 iz železarne Ravne, to je za dva avtobusa.

Iz Bistrice bo tekla naša pot proti koči na Jermanovih vratih, kamor je za tri ure lagodne hoje. Od tam bomo potrebovali do Frišhaufovega doma na Okrešlju približno eno uro.

V bližini Okrešlja izvira Savinja. Lahko si bomo ogledali izvir in veličastni slap Rinko. Od Okrešlja je lahek sestop do vznožja mimo slapa in do parkirišča. Vse od Kamniškega sedla in prek Okrešlja se nam odpira čudovit razgled po gorah in pogled na Logarsko dolino.

Za udeležence pohoda velja opozorilo, naj se ravnajo po navodilih vodnikov, naj bodo ustrezno planinsko opremljeni ter kondicijsko pripravljene. Pot od Kamniškega sedla do Okrešlja je namreč ponekod izpostavljena, zato je potrebna previdnost.

Vsem udeležencem pohoda želim mnogo planinskega užitka in dobre volje!

Franc Telcer

MARTIN RAMŠAK

Danes se v Kotljah že drugič poslavljamo od sodelavca istega obrata kot pred dobrim mesecem dni.

Martin je prišel na Ravne iz Zavodnj nad Šoštanjem pred 28 leti, ko mu je bilo komaj 19 let. Zaposlil se je v Železarni Ravne v kovačnici. Tu je delal vse do odhoda k vojakom, nakar se je zo-

pet vrnil v železarno. Vsa leta je delal v težkih obratih, kjer so vročina in prah ter težki pogoji dela. Ni imel posebne kvalifikacije, imel pa je odliko, da je delo opravil brez izgovora in zadovoljivo. V našem obratu je delal le kratko časa, vse od leta 1974 je bil bolan.

Vedno, kadar sva govorila, je pravil, kako rad bi delal, istočas-

no pa je kazal svoje težke noge in otekale prste na rokah. Tožil je, kako ga vse boli, saj se mu bolezen tudi ni skrivala. Stalno je iskal pomoč po bolnišnicah in zdraviliščih, vendar bolezen je imela že premočne korenike.

Slovo od človeka, ki je star šele 46 let, ni lahko, še posebej zato, ker bi še lahko živel in ustvarjal, saj je imel veliko voljo do življenja in dela. Toda žal, tvoje delo, dragi Martin, je dozorelo prehitro, da bi lahko še delal in ustvarjal svoje cilje.

Takšna je usoda narave, ki živi in umira, takšni smo ljudje, ki smo njen sestavni del, zato nas čaka enaka pot. Če bi beseda pomagala, bi lahko še govorili, tako pa se moramo spoprijazniti in tolažiti ter se posloviti za vselej.

Res je, da si nas zapustil mnogo prehitro in te bomo pogrešali, ker si bil priden in vesten delavec. Tvoje delovno mesto bo moral zasedati drugi in kolo življenja bo teklo dalje, tebe pa bomo ohranili v lepem spominu, zato mirno počivaj tu pod krošnjami hotuljskih lip.

Zeni in sorodnikom ter prijateljem v imenu sodelavcev in sindikata čistilnice iskreno sožalje!

JOŽE DELALUT

Globoko nas je pretresla in razžalostila vest, da si nas za vedno zapustil, tovariš Jože. Nisi se mogel upirati težki in mučni bolezni, prerano si moral zatisniti utrujene oči. Težko se je sprijazniti z mislijo, da ne bomo več slišali tvojih tovariških besed in prijateljskih nasvetov, zrlili v tvoje zvedave oči, polne vedrine in življenjskega optimizma ter se skupaj s teboj veselili delovnih uspehov.

Ko si s trpkim nasmehom odhajal na zdravljenje, smo upali, da se boš še vrnil, da se boš vrnil v fabriko, ki si jo imel tako neizmerno rad in v kateri si dvajset let pošteno, marljivo in vestno delal. Tudi sam si upal in si srčno želel vrnitve. Voljan si bil še naprej uresničevati skupaj zastavljene delovne načrte na področju razvijanja socialističnih samoupravnih odnosov v fabriki in izven nje. To delo te je veselilo in te vsega prevzelo. Povezano je bilo s tvojo plemenito osebnostjo.

Tvoja življenjska pot je bila težka, a navzlic vsemu bogata. Rodil si se v Podpeci pri Črni na Koroškem leta 1921 in se že v rani mladosti srečal z revščino in krivicami. Sanjal si o boljšem in

lepšem svetu ter bil pripravljen zanj dati tudi življenje. Kot aktivni udeleženec NOB si pomagal izbojevati svobodo. Kot komunist od leta 1944 si se vseskozi boril za ideale socialistične revolucije, za blaginjo in osebno srečo delavcev. Takšnega te poznamo vsi, ki smo se s teboj srečevali in delali. Po osvoboditvi si opravljal odgovorno delo v JLA, kmalu zatem v tovarni »Impol« v Slovenski Bistrici in od leta 1957 v železarni. V železarni si bil najprej referent za strokovno vzgojo kadrov, pozneje pa sekretar za delovanje samoupravnih organov in za razvijanje samoupravnih odnosov. Bil si nosilec več funkcij v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti pri konferenci ZKS in ZB Ravne na Koroškem. Za svoje neumorno in požrtvovalno delo na družbenopolitičnem področju si prejel več odlikovanj in javnih priznanj.

Tvoje življenje se je izteklo. Rodil si novo... V otrocih in vnukih je bila tvoja sreča in tvoj up. Oni bodo nadaljevali tvoje delo in izročila. Hodili bodo po življenjski poti, ki bo lažja, lepša in bogatejša od tvoje po tvoji zaslugi. Za teboj bo ostala praznina in bol. Ostal pa bo tudi tvoj svetli lik poštenega, skromnega, marljivega in vestnega delavca, zvestega moža, vzornega očeta in dedija.

Hvala ti za vse, Jože! Pogrešali te bomo in te ohranili v trajnem spominu. Naj ti bo lahka rodna gruda! Počivaj v miru ob šepetanju domačih lesov in ob pesmi dela in življenja v tvoji fabriki.

V imenu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in sodelavcev izrekam iskreno sožalje tvoji družini in svojcem. Slava ti!

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi dragega moža in očeta Štefana Ladinika se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, prav posebno pa sosedom za darovano cvetje, vence in denarno pomoč. Hvala godbi na pihala iz železarne Ravne, g. župniku in govornikom ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija in hčerka Valerija z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta Gašperja Kričaja se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili cvetje in vence. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni obred, tov. Bartu za poslovljene besede in ravenski godbi za žalostinke.

Žalujoči hčerka in sinova z družinami

Vabilo na piknik

Gibanje zaposlenih v tovarni

v času od 21. junija 1977 do 21. julija 1977

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
SPREJETI DELAVCI					
1.	Bandalo Franc	24. 1. 1960	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane delavce
2.	Božinovski Borislav	2. 10. 1958	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane delavce
3.	Cvilak Samo	29. 3. 1957	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz JLA
4.	Čepin Marica	28. 8. 1931	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
5.	Čulig Zelimir	1. 9. 1950	VŠ dipl. inženir metalurgije	DS kadrovske splošnih zadev (PD MP — kov.)	iz JLA
6.	Gerdej Ljudmila	30. 7. 1956	KV natakarica	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
7.	Gros Anica	17. 7. 1930	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
8.	Horvat Rozalija	18. 8. 1935	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture — za določen čas
9.	Kolar Boris	8. 9. 1959	KV rezkalec	obrat rezalnega orodja — TOZD TRO	iz poklicne šole
10.	Kos Franc III.	9. 2. 1957	KV rezkalec	obrat pnevmatičnih strojev	iz JLA
11.	Kovač Marinka	20. 4. 1956	SŠ trgovska poslovodkinja	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
12.	Lotrič Marta	9. 5. 1937	KV frizerka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture — za določen čas
13.	Mager Zofija	26. 10. 1940	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
14.	Miklavc Silvo	21. 12. 1953	KV avtomehanic	energ. obrat	iz druge delovne organizacije
15.	Miklar Anica	19. 3. 1932	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
16.	Oder Branko	6. 3. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz JLA
17.	Oder Mirko	8. 6. 1960	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane delavce
18.	Ogris Antonija	12. 6. 1943	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
19.	Ranc Helena	20. 4. 1942	NK delavka	komunalni oddelk	prva zaposlitev
20.	Razdevšek Alenka	23. 12. 1956	NŠ	A O P	ponovna zaposlitev v ŽR
21.	Skitek Hubert	11. 4. 1947	KV strojni ključavničar	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
22.	Srčič Terezija	17. 12. 1926	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
23.	Stočko Janez	15. 4. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz JLA
24.	Stropnik Bojan	25. 7. 1957	KV žarilec o. p.	kovačnica	iz JLA
25.	Stražinski Marija	5. 1. 1929	NK delavka	komunalni oddelk	iz druge delovne organizacije
26.	Sušec Marjan	21. 7. 1957	KV strugar	obrat strojev in delov	iz JLA
27.	Škorjanc Jože	5. 5. 1957	KV strojni ključavničar	obrat strojev in delov	iz JLA
28.	Šteharik Ivanka	1. 6. 1927	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
29.	Tesič Dragica	20. 9. 1949	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture
30.	Trbovšek Lovro	8. 8. 1960	KV valjavec o. p.	valjarna	iz šole za specializirane delavce
31.	Vrhnjak Marjan	7. 4. 1957	KV žarilec o. p.	kovačnica	iz JLA
32.	Zamuda Štefan	21. 12. 1953	SŠ strojni tehnik	priprava dela MP	iz JLA
33.	Zavec Katica	19. 11. 1931	NK delavka	TOZD družbeni standard	iz Doma telesne kulture

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Kam je odšel
ODJAVLJENI DELAVCI					
1.	Božič Alojz I.	9. 2. 1917	KV delavec	špedicija	starostno upokojen
2.	Bratina Vanjo	13. 7. 1956	NK delavec	jeklovlek	po sklepu DS TOZD jeklovlek
3.	Domijan Gvido	20. 2. 1950	VŠ inženir strojništva	sl. za razvoj MO	dana odpoved
4.	Erjavec Ana	22. 5. 1919	NK delavka	elektro obrat j. t.	invalidska upokojitev
5.	Hribernik Barbara	1. 12. 1923	NŠ	finančno račun.	starostno upokojena
6.	Jež Irena	28. 6. 1947	VŠ ekonomist	uvozni odd. TOZD TRO	dana odpoved
7.	Korošec Fortunand	7. 7. 1917	KV kovač	kontrola kakovosti	starostno upokojen
8.	Kresnik Edvard	6. 10. 1958	KV strugar	obrat strojev in delov	dana odpoved
9.	Mezner Drago II.	8. 6. 1949	NK delavec	jeklovlek	po sklepu DS TOZD jeklovlek
10.	Mikeln Ivan	30. 8. 1924	NK delavec	čistilnica	starostno upokojen
11.	Morn Dominik	20. 4. 1958	KV rezkalec	obrat strojev in delov	v JLA
12.	Osterman Filip	26. 8. 1957	NK delavec	obrat strojev in delov	v JLA
13.	Plemen Stefan	6. 12. 1958	KV žarilec o. p.	valjarna	v JLA
14.	Poklinek Marjan	23. 3. 1954	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
15.	Ramšak Martin	22. 10. 1930	PK žerjavovodja	čistilnica	umrl
16.	Sever Stanko	2. 4. 1917	KV kovač	kovačnica	starostna upokojitev
17.	Tomaž Avgust	5. 8. 1952	PK brusilec	valjarna	po sklepu DS TOZD valjarne

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Sprejeti delavci	1 — KV delavec
1 — VŠ dipl. inženir metalurgije	1 — KV žarilec o. p.
1 — SŠ strojni tehnik	1 — PK žerjavovodja
1 — SŠ trgovski poslovodja	1 — PK brusilec
3 — KV strojni ključavničarji	1 — NŠ
2 — KV rezkalca	6 — NK delavcev
1 — KV strugar	
1 — KV avtomehanic	
1 — KV natakar	
1 — KV frizer	
4 — KV valjaveci o. p.	
2 — KV kovača o. p.	
2 — KV žarilec o. p.	
1 — NŠ	
12 — NK delavcev	

ZA DOBOR VOLJO

HITRO MINE

»Moj mož je mornar,« pove Korenčkova svoji novi sosed, »na leto je samo en mesec doma.«
 »Oh, ti revica, samo en mesec!«
 »Zakaj? Saj hitro mine!«

ANALFABET

Polica j potepuhu: »Tule podpišite zapisnik in izginite!«
 Potepuh: »Jaz sem analfabet!«

Polica j: »Vseeno, saj vas nisem vprašal po veri.«

V KASARNI

Narednik zatuli na hodniku: »V petih sekundah vsi v dvorano za predavanje!«
 Vojak: »Ali sme kdo priti tudi prej?«

STRAH

»Zakaj pa te zmeraj strese, če slišiš avtomobilsko hupo?«
 »Prejšnji teden mi je žena ušla z nekim šoferjem, zdaj pa se bojim, da jo bo pripeljal nazaj.«

NI OČITEK

Petelin pokaže svojim kokošim nojevo jajce in reče:
 »Saj vam ničesar ne očitam. Hotel sem vam samo pokazati, kako delajo v inozemstvu.«

ZAHVALA

Delovni skupnosti železarne Ravne se ob zaključku šolskega leta 1976/77 zahvaljujemo za tesno sodelovanje z osnovno šolo Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem. Delavci vašega kolektiva so v letošnjem letu bistveno vplivali, da bodo v bodoče tudi na Ravnah imeli otroci boljše pogoje za delo v osnovni šoli, s tem pa ste neposredno prispevali, da bo naše delo dajalo bogatejše rezultate.

Vsem vašim delavcem želimo še mnogo delovnih uspehov, pričakujemo pa tudi tesno sodelovanje v bodoče.

Delovna skupnost
osnovne šole
Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

NAŠI UPOKOJENCI

Fortunand Korošec, roj. 7. julija 1917, zaposlen v železarni od 5. maja 1941, nazadnje v kontroli kakovosti kot kontrolor odkovkov krčilnih strojev. Starostno upokojen 30. junija 1977

Ivan Mikeln, roj. 30. avgusta 1924, zaposlen v železarni od 23. avgusta 1954 v čistilnici jeklolivarnice, nazadnje kot prevzemnik. Starostno upokojen 30. junija 1977

Stanko Sever, roj. 2. aprila 1917, zaposlen v železarni od 3. decembra 1956 v kovačnici, nazadnje kot žagar. Starostno upokojen 30. junija 1977

DOBER DAN, REKREATOR

V našem počitniškem domu v Portorožu sem za kratek klepet poprosil Draga Polanca, športnega rekreatorja, ki že nekaj časa uspešno vodi organizirano rekreacijo naših sodelavcev, ki so na oddihu. Predvsem sem želel zvedeti, kakšno je zanimanje za to vrsto rekreiranja.

»Kljub temu da je uvajanje organizirane rekreacije v našem počitniškem domu šele v povojih, smo na tem področju že zabeležili nekaj vidnih rezultatov. Naši so-

delavci, ki so v Portorožu na letnem oddihu, kaj radi gredo po kopanju na igrišča, ki smo jih tudi obnovili. Tako imamo za domom lepo urejen športni prostor, kjer je odbojgarsko igrišče, steza za balinanje, mize za namizni tenis in prostor za met žoge na koš.

»Ena glavnih nalog je nedvomno tudi učenje plavanja. Kako ste bili pri tem uspešni?»

»Kljub dokaj velikim možnostim, ki jih imamo ravenjski železarji za plavanje v zimskem bazenu na Ravnah, je danes še precej delavcev in njihovih sorodnikov, ki ne znajo plavati. Prav zaradi tega smo se že prej domenili, da moram precej pozornosti posvetiti učenju plavanja starejših in mlajših dopustnikov v našem počitniškem domu. Tako se je v treh izmenah že naučilo plavanja kar 33 odraslih in 22 mladih. Mislim, da jih bo toliko tudi v drugih izmenah.»

»Kako ocenjujete organizirano rekreacijo?»

»Zelo težko bi sam dal oceno svojega dela. Kljub temu bi povedal naslednje: že število obiskovalcev športnih objektov mi dovolj pove, da delavci so za takšno vrsto organizirane rekreacije. Mislim, da so vsi tisti, ki so jo doslej gojili, z njo tudi zadovoljni. Iz dneva v dan ima med dopustniki več privrženecov. Seveda bomo morali v bodoče na tem področju narediti še precej. Predvsem bomo morali stremeti za tem, da bodo naši sodelavci imeli še več variant organizirane rekreacije.»

»So morda težave pri vašem rekreacijskem delu?»

»Tudi pri tem opravilu ne gre brez težav. Tako sem v prvi in drugi izmeni imel nekaj takšnih, ki bi se radi naučili plavanja, v vodo pa najraje ne bi šli. Seveda sem po daljšem pritisku tudi te sodelavce pripravil do tega, da so se naučili prvih plavalnih zamahov.»

»Kaj bi pogrjajali v našem počitniškem domu?»

»Predvsem to, da vse premalo dajemo za dobro počutje naših dopustnikov, ki se pridejo odpočit po težkem delu v železarni. Morali bomo najti potrebna sredstva in v čim krajšem času adaptirati naš počitniški dom, saj tak, kot je sedaj, res ne more nuditi našemu delavcu prijetnega bivanja. Prav tako bomo morali tudi poskrbeti za ureditev plaže in njene okolice.»

»Za konec pa še vaše želje?»

»Teh je precej. Pa vendar si želim predvsem to, da bodo naši delavci res imeli na dopustu tudi privlačno organizirano rekreacijo. Da bi za novi čoln kupili tudi motor, saj bi tako potem lahko tudi organizirali učenje smučanja na vodi. Predvsem pa si želim, da bi bilo v bodoče pri delitvi sredstev več razumevanja za potrebe počitniškega doma in organizirane rekreacije.»

F. Rotar

SLIKOVNA KRIŽANKA

Rešitev: Akra, Split, dolomit, el Sadat, kiper, Parlov, savana, gem, zlo, Arok, Odak, Anatole, Sicilija, Lot, ni, Ikar, aga, Ahaja, TR, aneks, las, stot, anoda, Mr, Po, sako, Apo, riba, Pulj, oral, arena, ala, Atal, Nan.

NESREČE PRI DELU V JULIJU

Ivan Zorman, pnevmatični stroji — pri rezanju navojev na strožnici ga je ročica za vklapljanje udarila na palec desne roke.

Franc Orešnik, kalilnica — pri nalaganju odlitkov na obešalnik mu je odlitek zdrsnil in padel na palec leve roke.

Anton Kolar, stroji in deli — pri spuščanju v žerjavno kabino mu je zdrsnilo, pri tem pa mu je padel pokrov na prste desne roke.

Anton Vrabčič, stroji in deli — pri prenašanju nožev na stroj mu je eden zdrsnil in ga stisnil za sredinec leve roke ob drug obdelovanec.

Franc Vidovič, centralna delavnica — med odpiranjem predala na delovni mizi se je nehote naslonil na vroč obdelovanec, ki je bil vpet v ključavničarski primež, pri čemer si je opeknel nadlaht leve roke.

Bojan Zavolovšek, energija — pri nakladanju jeklenke z dušikom na ročni voziček mu je zaščitna kapa jeklenke zdrsnila, tako da je padla na rob vozička in mu pri tem poškodovala kazalec, sredinec in prstanec na levi roki.

Franc Rečnik, strojno gradbena služba — pri odstranjevanju odlomljenega navojnega svedra s pomočjo prebijača mu je priletel kovinski drobec v dlan leve roke.

Jože Peruš, kontrolor kakovosti — pri kontroli furnirskega noža je z roko zadell ob rezilo in se pri tem urezal v prstanec na desni roki.

Stanko Breg, jeklolivarna — pri ravnanju kosov na hidravlični stiskalnici ga je stisnilo za sredinec leve roke.

Marjan Senica, valjarna — pri nalaganju OFAG peči se mu je gredica skotalila na dlan desne roke.

Smit Franc, kovačnica — pri sestopu z žerjavne lestve mu je spodrsnilo, pri čemer si je poškodoval mezinec desne roke.

Jože Zagernik, valjarna — pri dviganju gredice s pomočjo žerjave, ga je železni drog, s katerim je imel ovito žerjavno verigo, udaril po glavi in vratu.

Stjepan Šoštarčič, jeklarna — pri litju ostanke jekla v kokilo mu je delček vroče žilindre brizgnil v oko.

Marjan Bertonec, valjarna — pri kontroliranju veza gredic se

mu je ena skotalila na desno roko in mu poškodovala prstanec.

Peter Čas, kovačnica — pri nalaganju materiala na žarilno peč se mu je kovana plošča skotalila na prste desne noge.

Ivan Ristič, valjarna — pri zlaganju gredic mu je spodrsnilo ter si je poškodoval pri padcu levo nogo ter ramo.

Ivan Lampret, jeklolivarna — pri izlivu jekla iz peči v ponovo mu je brizgnilo tekoče jeklo za gamaše ter ga opeklo po gležnju leve noge.

Franc Prikeržnik III., jeklolivarna — pri zabijanju zagozde v ročaj kladiva se je udaril s kladivom po kazalcu desne roke.

Janez Berložnik, jeklovlek — praktikant — pri izpraznjevanju kadi za lakiranje si je porezal hrbtno stran leve roke.

POPRAVEK

V 14. št. Informativnega fužinarja se je v tabeli »Gibanje zaposlenih v tovarni« vrinilo nekaj neljubih napak. Pravilno je takole:

ODJAVLJENI

19. Lakovšek Ivan — v JLA
 20. Mesner Edvard — star. upokojitev
 21. Milič Boško — samovoljna zapustitev dela
 22. Mravljak Jože — v JLA
 23. Navodnik Franc — samovoljna zapustitev dela
 24. Perčič Valentin — v JLA
 26. Pintar Avgust II. — samovoljna zapustitev dela
 31. Stih Andrej — v JLA
 32. Šumah Milan — samovoljna zapustitev dela
- Vsem prizadetim se opravičujemo!

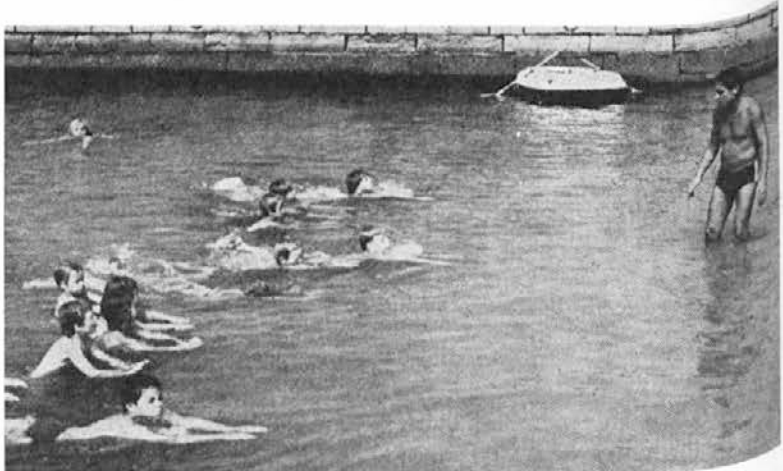
Urednik

Fotografije za to številko so prispevali: S. Bodner, Kovinarstvo Ljubno, kadrovska služba, propagandni oddelek, F. Rotar, M. Ugovšek in informacijska služba.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svetu sindikata za denarno pomoč v času bolezni.

Avgust Pintar, valjarna

Mladi so splavali